

Ο μικρός

ΜΠΟΥΡΛΟΤΙΕΡΗΣ

Για το Χριστό
και για την
Ελλάδα

ΣΠΑΘΙΑ ΚΑΙ ΨΑΛΜΟΙ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ καφτό μολύβι περνάει σφυρίζοντας σα σφήκα πάνω απ' τὸ κεφάλι τους. Τὸ δεύτερο γκρεμίζει ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὸν τοῖχο τοῦ σπιτιοῦ κι' ὕστερα ἀρχίζουν νὰ πέφτουν βροχή γύρω τους οἱ σφαίρες.

— Παραδοθήτε, ὦρὲ γκιαούρηδες!

Ἡ φωνὴ ἔρχεται ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ δρόμου καὶ εἶναι γεμάτη ἀπειλή. Οἱ δυὸ ἄνθρωποι ὅμως, ἕνας ἄντρας κι' ἕνα παιδί, ἔχουν ταμπουρωθῆ τώρα πίσω ἀπὸ μιὰ γωνία καὶ στέλνουν μὲ τίς πιστόλες τους τὴν ἀπάντησι. Μερικὰ οὐρλιαχτὰ καὶ κάμποσα βογγητὰ πόνου ἔρχονται ἀπὸ τὸ μέρος τῶν Τούρκων, πού τοὺς ἔχουν μπλοκάρει.

ΤΙΜΗ ΔΡΑΧΜΕΣ 2

— Θαρρῶ πὼς λιγοστέψανε οἱ μπουρμάδες!, λέει ὁ ἄντρας καθὼς σκύβει καὶ σημαδεύει μὲ τίς δυὸ πιστόλες του, μιὰ σὲ κάθε χέρι. Σὲ λίγο, θὰ δουλέψῃ χατζάρι!...

Τὸ παιδί δὲ μιλάει. Πυροβολεῖ κι' ἕνα καινούργιο οὐρλιαχτὸ φτάνει στ' αὐτιά τους. Φοροῦν κι' οἱ δυὸ κοντὲς ναυτικές βράκες καὶ στραβοβαλμένα φέσια στὸ κεφάλι, πού τοὺς δίνουν ἕναν ἀέρα λεβεντιάς. Τὸ παιδί εἶναι ἕνα ἀμούστακο ἀκόμα παλληκάρι, μὰ ἡ κορμιοστασιά του δείχνει μᾶλλον ἕνα γεροδεμένο ἄντρα. Ἐχει σκοῦρο ἀπὸ τὸν ἥλιο καὶ τὴν ἀλμύρα τοῦ πελάγους πρόσωπο καὶ στὰ μάτια του φεγγοβολάει ἕνα ἄγριο πείσιμα. Τὸ κοφτὸ πηγούνι του δείχνει θέλησι καὶ ἀκατάβλητο θάρρος μαζί. Ὁ ἄλλος εἶ-

ναι ένας μεσόκοπος άντρας με μακρύ μουστάκι γυριστό προς τα κάτω και κοντοκομμένο γένι. Έχει τετράγωνους ώμους, κοντό σβέρκο και κορμί παλαιστή. Όμως το πρόσωπό του διατηρεί μια περιεργή γλυκειαία έκφραση και όλο χαμογελάει και ψέλνει τροπάρια εύλαδικά καθώς πυροβολεί.

— Δεύτε λάβετε τελευταίον άσπασμόν... Άγιος ό Θεός. Άγιος ισχυρός...

— Παραδοθήτε, ώρε γκιο-ούρηδες, άν άγαπάτε τή ζωή σας!...

Τώρα ή φωνή άκούγεται άπο πιό κοντά και τό παιδι σημαδεύει κατά τό μέρος της. Έκείνος πού φωνάζει αφήνει ένα σροχνό ρόχο και μέσα στό σκοτάδι τόν βλέπουν ν' άνασηκώνει τά χέρια, νά παίρνει μιá βόλτα στίς φτέρνες του και νά πέφτη με τά μούτρα στό χώμα.

— Σε ζηλεύω, Μωχαμέτη!, άναστενάζει ό άντρας. Θα πέσης με τά μούτρα τώρα στό πιλάφι σαν φτάσης στόν Παράδεισο!

— Φυλάξου Στραπάτσο!, τόν κόβει τό παιδί.

Ό Στραπάτσος σαλτάρει πλάγια και τραβάει τό σπαθί του. Ένας Τούρκος, πού σέρνεται σά φίδι, έχει ζυγώσει ύπουλα προς τό μέρος του κι είναι έτοιμος νά τόν χτυπήσει με τό χατζάρι του. Μά δέν προφταίνει. Τό γιαταγάνι του Στραπάτσου άστράφτει στόν άέρα και πέφτει βαρύ σά λεπίδα καρμανιόλας στό σβέρκο του...

— Αιώνία αύτου ή μνήμη!, ψέλνει ό Στραπάτσος καθώς τόν βλέπει νά κυλιέται στό χώμα. Δι' εύχών τών Άγίων Πατέρων ήμών...

— Πόσοι μείνανε, Γεράσι-με; ρωτάει τό παιδι καθώς ξαναγεμίζει τό πιστόλι του.

Αυτός ρίχνει μιá ματιá, βγάζοντας για ένα δευτερόλεπτο τό κεφάλι του άπ' τή γωνία προς τό βάθος του δρόμου.

— Έφτά τό όλον, καπετάνιο! Δέν είναι πολλοί. Θαρρώ πώς είναι ώρα για γιουρούσι. Άρκετά χασομερήσαμε.

— Έν τάξει! Άπάνω τους!

Μουντάρουν σά λιοντάρια με τά γιαταγάνια στό χέρι. Οί Τούρκοι όμως δέν γκιοτεύουν. Με άγριοις άλαλαγμούς όρμουν κι εκείνοι έναντιόν τους. Τά πιστόλια τώρα δέν χρειάζονται. Οί άτσάλινες λεπίδες άστράφτουν στό σκοτάδι και βγάζουν σπιθες, καθώς βροντούν ή μιá πάνω στην άλλη. Τό παιδι κινείται σβέλτα. Πότε σκύβει για ν' άποφύγη ένα χτύπημα, πότε τινάζεται όρθο για νά χτυπήσει, πότε σαλτάρει για νά έπιτεθή σαν άσυγκράτητος σίφουνας. Στά σιδερένια του δάχτυλα, τό σπαθί κάνει θαύματα.

Πλάι του με τά πόδια άνοιχτά, ριζωμένος στό έδαφος, ό Γεράσιμος Στραπάτσος δουλεύει κι' αυτός με μαστοριά τό σπαθί. Και κάθε τόσο, σέ κάθε θανάσιμο χτύπημα πού δίνει, ψέλνει σέ ήχο πλάγιο:

— Δεύτε λάβετε τελευταίον άσπασμόν... Κύριε έλέησον,

Κύριε έλέησον, Κύριε έλέησον. Μασκαρία ή όδός ήν πορεύεις σήμερον...

Υστερα όμως από λίγο σταματούν οί ψαλμοί. "Όλα έχουν τελειώσει. "Ο δρόμος είναι γεμάτος από τους νεκρούς στρατιώτες της τούρκικης περιπόλου.

— Θαρρώ πώς τέλειωσε το πανηγύρι καπετάνιο!, λέει κάνοντας το σταυρό του και ψιθυρίζοντας μια προσευχή τώρα μέσα από τα δόντια του ό Στραπάτσος. Πάλι δέν έπεσε στο δόκανο ό Νικήτας ό 'Αστρακάρης!

— "Έτσι μου φαίνεται καιμένα!, άποκρίνεται χαμογελώντας το παιδί. Μονάχα που κάποιος πρέπει να τους είδοποίησε για τον έρχομό μας. Πώς μάθανε πώς ήρθαμε στο νησί και μας στήσανε καρτέρι;

Ο Στραπάτσος άνασηκώνει τους ώμους.

— "Ένας Θεός μονάχα το ξέρει. Οί σπιούνοι ποτέ δέ λείψανε.

Τό πρόσωπο του παιδιού συνεφιάζει.

— Κάποιος θα πέση όμως κάποτε στα χέρια μου, λέει. Καί δέ θα περάση, μα τό Θεό, καθόλου άμορφα.

'Αναστενάζει.

— Καιρός όμως να του δίνουμε για τό άρχοντικό του Καραδημήτρη. Θα μας περιμένουν.

— Καί σίγουρα κάποια ψυχή, λέει μισοκλείνοντας πονηρά τό μάτι ό άντρας, θα στέκη πίσω από τίς γρίλιες και

θα άγαντεύει με άγωνία τίς ρούγες καρτερώντας τον έρχομό σου.

— "Έντάξει! "Έχεις δίκη, Γεράσιμε. Κι' έγω άγαπώ την άρραβωνιαστικιά μου. "Όσο πιο γρήγορα φτάσουμε τόσο τό καλύτερο.

Κι' οί δυό σύντροφοι, ό Νικήτας ό 'Αστρακάρης κι' ό Γεράσιμος Στραπάτσος, άρχίζουν ν' άνηφορίζουν τό νησιώτικο καλντιρίμι, που φέρνει στο παλιό άρχοντικό του προεστου της 'Αμοργου Καραδημήτρη. "Έκει δέν είναι μονάχα ή 'Ανθή ή άρραβωνιαστικιά του παιδιου που τους περιμένει. Είναι και κάποιος άλλος που έχει φτάσει από πολύ μακριά και που πρέπει δίχως άλλο να κουβεντιάση άπόψε— ατή τη νύχτα του 1818— με τό ήρωικό 'Ελληνόπουλο για πράγματα που ενδιαφέρουν την έλευθερίαν του σκλαβωμένου Γένους από τον 'Οθωμανικό ζυγό.

ΕΝΑ ΤΡΟΜΕΡΟ
«ΜΩΡΟ»

ΤΑ ΠΗΧΤΑ φρύδια του καπουδάν Ρεσίτ πασα είναι ζαρωμένα και τα σκούρα μάτια του φεγγοβολούν γεμάτα έχθρα, καθώς άκούει τον έμπιστό του τον Γιουσούφ να του ιστορη τα καθήκαστα. Άκουμπημένος στην κουπαστή της καπιτάνιας (*) άκούει και τό βλέμμα του

(*) Καπιτάνα. στα πριν και κατά την 'Ελληνική 'Επανάσταση του 1821 χρόνια, λεγόταν τό πλοίο του ναύαρχου και καπετάν πασάς ήταν ό ναύαρχος.

είναι καρφωμένο στην άκρη του ορίζοντα. Φοράει μαλαματένιους χαλκάδες στ' αυτιά και χαιδεύει την κεντημένη με μπλέ σιμάλο τσημένια λαδίη του χατζαριού του. Τα λόγια του Γιουσούφ είναι: σά μαχαιριές που πέφτουν ίσα στην καρδιά. "Όμως, έξω από τὸ ζάρωμα τῶν φρυδιῶν καὶ τὸ παράξενο φεγγοβόλημα τῶν ματιῶν του, τίποτα ἄλλο δὲν δείχνει τὴ μεγάλη φουρτούνα που ἔχει ἀνάψει μέσα του καὶ τὸν παιδεύει.

Ὁ ἀέρας ἔχει πέσει ἀπὸ νωρίς καὶ τὸ μεγάλο καράβι μὲ ξεψυχισμένα πανιά στέκει καρφωμένο στὴ μέση τοῦ πελάγους, ἀνίκανο νὰ σαλέψη. Ἄτ-

λάζι ἀρυτίδωτο ἢ θάλασσα κι' οὔτε μιὰ ἰδέα ἀνέμου. Πιὸ ἐκεῖ, κατὰ τὴ δεξιὰ μπάντα, στέκουν ἀσάλευτα τὸ ἴδιο καὶ τ' ἄλλα καράβια που ἀκολουθοῦν τὴν καπιτάνα. Εἶχαν βάλει πλώρη γιὰ τὰ νησιά, μὰ νὰ που τώρα στέκουν ἐδῶ σὰ νάχουν φουρνάει καὶ τίς δυὸ ἀγκυρες καὶ σκαμπανεβάζουν ἐλαφρά.

— Για λέγε λοιπὸν παρακάτω, ὦρὲ Γιουσούφ.

Ὁ ἀράπης ἔχει τελειώσει τὴν ἱστορία του ἐδῶ καὶ κάμπωση ὦρα, μὰ ὁ καπουδὰν Ρεσίτ δὲν τὸ ἔχει προσέξει.

— Στὰ εἶπα ὅλα, πασᾶ μου, ἀποκρίνεται αὐτός. Δὲν ἔχει ἄλλο.

— Ἐγὼ ξέρω πασᾶ μου πὼς μπορεῖς νὰ πιάσης τὸν Ἄστρακῶρη.

Τὸ Ἑλληνόπουλο δίνει μὲ βαθεῖα συγκίνησι τὸν ὄρκο στὴ Φιλίχῃ
Ἐταίρειά.

Ἐκεῖνος γυρίζει καὶ τὸν κυττάζει.

— Καὶ ὁ γκιουρῆς, ὦρὲ Γιουσούφ, ποῦ κάνει ὅλα τούτα πού λές, ποιὸς εἶναι;

— Ἕνα βυζανιάρικο. Εἶναι δὲν εἶναι δεκάξη χρονῶν. Μά, κατὰ πού λένε στὰ νησιά, ἔχει ψυχὴ λιονταριοῦ καὶ ξέρει νὰ πολυμάει σὰν ἀλγερινὸς κουρσάρος. Εἶναι μικρὸς στὰ χρόνια, μὰ γεροδεμένος σὰν παλῆς θαλασσόλυκος μὲ πείρα καὶ γνώσι. Δὲν γκιοτεύει μπροστά σὲ τίποτα. Φανερώνεται μὲ τὸ λατίνι του σὲ στιγμὲς πού δὲν τὸ περιμένει κανεὶς καὶ κάνει ρεσάλτα σὲ μεγάλα πλεούμενα.

— Μ' ἕνα λατινάδικο, μωρὲ, τὰ κάνη ὅλα αὐτά; τὸν κόβει

εἰρωνικὰ ὁ καπουδὰν πασάς. Μὲ μιὰ θάρκα κουρσεύει;

Ἄ Γιουσούφ ἀνασηκώνει τοὺς ὤμους.

— Ἔτσι ἀκούστηκε! Γλυστράει σὰ φάντασμα στὰ μπουγάζια, κρύβεται πίσω ἀπὸ κάβους, χόνεται! σὲ ἔρημους κόρφους κι' ὅταν ἀνοίγει τὰ πανιά του καὶ βγαίνει στὸ πέλαγο, σηκώνει μιὰ παράξενη παντιέρα στὸ πλωριὸ ἄλμπουρο. Εἶναι ἕνα ἄσπρο σιγάλο μὲ μπλὲ σταυρὸ στὴ μέση.

— Χμ!, χοιμογελάει τώρα ὁ πασάς. Καὶ τὰ πιστεύεις ἐσύ ὅλα τούτα τὰ παραμύθια, Γιουσούφ; Εἶναι νὰ πιάνη κανεὶς τὴν κοιλιὰ του ἀπὸ τὰ γέλια, καθὼς σὲ ἀκούει νὰ ἱστο-

ράς τέτοια πράγματα. 'Από τότε, μωρέ άράπακα, τὰ μωρὰ άρχισαν νὰ γίνωνται κουρ σάρου καὶ νὰ διαφεντεύουν τὴν "Άσπρη Θάλασσα; (*)

— Νὰ μὲ συμπαθαίει ἡ ἀφεντιά σου, πασά μου. Μὰ τοῦτο τὸ μωρὸ, ὅπως τὸ λές, δὲν εἶναι σὰν τοὺς ἄλλους κουρσάρους. Δὲν ἀγγίζει ἄλλα καράβια ἐκτὸς ἀπὸ τὰ τούρκικα. Καὶ τὸ κούρσο δὲν εἶναι γιὰ κέρδος. Πολεμάει καὶ κάνει ρεσάλτα γιὰ νὰ ἔλευ τερῶση τοὺς ραγιάδες. "Ἐτσι λένε τουλάχιστο.

— Καὶ τὰ βάζει, μωρὲ Γιουσούφ, μὲ τὸν Σουλτάνο;
'Ο άράπης ἀναστενάζει.

— Δὲν τοὺς ξέρεις καλά, πασά μου, τοὺς ραγιάδες. Ρώτα καὶ μένα πού ἐξήσα χρόνια στὴν Ἀθήνα. Εἶναι πεισματάρηδες σὰ μουλάρια κι' ὅταν βάλουν, κάτι στὸ νοῦ τους δὲν τὸ ξεχνάνε. Γιατὶ τάχα εἶναι λίγο τοῦτο πού γίνεται αὐτὸ τὸν καιρὸ στὰ βουνά; Δὲν εἶδες πού στὸ Μωρήν ξεσηκώθηκαν καὶ στὴ Ρούμελη ζητάνε νὰ κάνουνε βιλαέτια δικά τους;

'Ο Ρεσίτ σφίγγει τὰ δόντια.

— Οἱ Ροῦσοι φταίνε γιὰ ὄλα! λέει. Αὐτοὶ τοὺς σηκῶνουνε κάθε τόσο τὰ μυαλὰ κι'

ἔστερα τοὺς ἀφήνουν καὶ φεύγουν. Τὰ ἴδια θὰ πάθουνε καὶ τώρα. Τούτη τὴ φορά ὅμως, σὰν ξεχυθῶν οἱ ἄρβαντιάδες στὸ Μωριά, δὲ θὰ μείνῃ οὔτε ἓνα κεφάλι ραγιὰ στὴ θέσι του. Καὶ πῶς τὸ λένε ὠρὲ Γιουσούφ, αὐτὸ τὸ μωρὸ; Ξεχνάω τ' ὄνομά του.

— Νικήτα. Νικήτα 'Αστρακάρη, ἀφέντη μου.

— "Ἐ! Λοιπόν! "Άκου, ἄρῶπη, αὐτὸ πού σου λέει ὁ καπουδὰν Ρεσίτ πασάς καὶ γράψε τὴν ὠρα. 'Ἐγὼ θὰ τότε βρῶ, ὅπου κι' ἂν κρύβεται τοῦτον τὸν γκιασούρη τὸν 'Αστρακάρη, καὶ θὰ τὸν πάω στὸ 'Ισταμποῦλ νὰ τὸν σουβλίσωνε! "Ἐχει πολλοὺς συντρόφους;

— "Άκουσα πῶς ἔχει πάνω ἀπὸ διακόσους νοματέους στὸ λατίνι του.

— Καὶ τοὺς διακόσους, Γιουσούφ, θὰ τοὺς πιάσω. Θὰ κάνουνε καλὴ φιγούρα τὰ κορμιά τους κρεμασμένα στ' ἄλμπουρα. Νὰ μὴ μὲ λένε Ρεσίτ, ἂν δὲ τοὺς κρεμάσω ὅλους στὰ κατάρτια ὅσο νὰ χορτάσουν ἀπὸ τὰ κρέατά τους τὰ ἄγρια πετούμενα τ' οὐρανοῦ.

«ΦΤΟΥ ΣΤΑ ΓΕΝΙΑ ΣΟΥ, ΣΚΥΛΕ!»

(*) "Άσπρη Θάλασσα, στὰ χρόνια πού ἀρχίζει ἡ ἱστορία μας λεγόταν τὸ Αἰγαῖο καὶ κατ' ἐπέκτασι ἡ Μεσόγειος, σὲ ἀντίθεσι μὲ τὴ Μαύρη Θάλασσα, ὅπως λεγόταν, τότε ὁ Εὐξείνιος Πόντος. Λατίνι, ἦταν πολὺ μικρὸ καὶ ταχὺ καράβι. Ρεσάλτο, σημαίνει ἐπίθεσι.

ΠΛΕΟΥΝ πρὸς τὴ Σέριφο τὰ τουρκικὰ καράβια. Σ' ἐκεῖνα τὰ νερὰ ὑπάρχουν πληροφορίες πῶς ἔχει φανερωθῆ τὸν τελευταῖο καιρὸ ὁ Νικήτας 'Αστρακάρης μὲ τὸ καράβι του, πού σκίζει σὰ σαῖτα τὰ πέλαγα καὶ πέ-

φτει σαν κεραυνός στα τούρκικα, που ταξιθεύουνε στο Αϊ-γαιο.

— Καπουδάν πασα, είπε ο Σουλτάνος στον Ρεσίτ πριν μιὰ βδομάδα. Πάρε την καπιτάνα σου και όσα καράβια θέλεις μαζί σου και έβγα στο πέλαγος ν' ανταμώσης αυτόν τον άπιστο κουρσάρο, που ρεζιλεύει τή σημαία μας με τὰ ρεσάλτα που κάνει. Μά τον 'Αλλάχ, Ρεσίτ, σ' αγαπάω σαν παιδί μου. Όμως τούτη τή φορά, αν δε μου φέρης τὸ κεφάλι του Νικήτα 'Αστρακάρη, μάθε πώς θα σου πάρω τὸ δικό σου.

— Θα τον φέρω ζωντανὸ ἢ πεθαμένο, πολυχρονονέμε Πατισάχ, είπε και προσκύνησε ὁ πασάς. Νὰ μείνης ἤσυχος.

— "Αίντε, καπουδάν! Θα περιμένω.

Εἶναι ὅμως κάμποσες μέρες τώρα, που ἄδικα ψάχνει και ἄδικα περιπλανιέται στα πέλαγα ὁ Ρεσίτ με τὴν ἀρμάδα του. Όταν δρίσκεται στον κάβο Μαλέα, μαθαίνει πὼς τὸ λατίνι του παιδιοῦ που κυνηγάει φανερόνεται ἔξω ἀπὸ τὴν Εὐβοια κι' ὅταν φτάνει στὴν Εὐβοια τὸ ἑλληνικὸ κουρσάρικο γίνεται ἄφαντο και φανερόνεται κοντὰ στὴ Ναύπακτο. Τὰ μαντάτα που του φέρουν κάθε τόσο ἀπ' τὰ νησιά που ζυγώνει εἶναι ἄσκημα. Πότε μιὰ κορβέτα τουρκικὴ τινάχτη κε στον ἄέρα, πότε ἕνα μπρίκι αἰχμαλωτίστηκε και πότε πάλι ἕνα ὀλόκερο μπάρκο πήγε ἄπατο στο βυθό. Παντοῦ δίνει σημάδια τῆς παρουσίας

του τὸ λατίνι με τὴν ἄσπρη σημαία και τὸν γαλάζιο σταυρό, μα ἀπὸ τὴ μιὰν ὥρα στὴν ἄλλη χάνεται σαν φάντασμα και δὲν μπορεῖ ν' ἀνακαλύψη τὰ ἴχνη του ὁ Ρεσίτ.

— Λες νὰ τὸ μπλοκάρουμε στὴ Σέριφο, Γιουσούφ;

— Αὐτὸ κανεῖς δὲν τὸ ξέρει, καπουδάν πασα μου!, λέει ὁ ἀρόρης. Εἶναι κι' ὁ διαολόκαιρος, βλέπεις. Μᾶς κρατάει δεμένους καταμεσης στο πέλαγος.

Ὁ καιρὸς ὅμως φτιάχνει κατὰ τ' ἀπόγεμα και τὰ πονιὰ φουσκώνουν ἀπ' τὸν ἀγέρα. Ἡ ἀρμάδα ἀρχίζει νὰ ταξιθεύη. Κατὰ τὸ σούρουπο φτάνουν στὴ Σέριφο.

Ὁ Ρεσίτ στέλνει μιὰ φελούκα στὴ στερῆα.

— Νὰ μου φέρετε τρεῖς ἀπὸ τοὺς προεστοὺς του νησιου!, διατάζει.

Ἡ φελούκα φεύγει και γυρίζει σὲ λίγο. Τρεῖς γέροι νησιώτες ὀδηγοῦνται μπροστά του. Ὁ Καπουδάν πασάς κάθεται σταυροπόδι στο καρὲ του καραβιοῦ και φουμάρει ναργιλέ.

— "Ακουσα, λέει διαδοχικῶ και στα τρία πρόσωπα τῶν τρομαγμένων γερόντων, πὼς κατὰ τὰ μέρη σας φάνηκε αὐτὸς ὁ ληστής ὁ 'Αστρακάρης. Μπᾶς και ξέρετε, μωρε, κατὰ που τράδῆξε;

— Δὲν τὸν εἶδαμε, πασα μου, ἀποκρίνονται μ' ἕνα στόμα αὐτοί. Δὲν φάνηκε ἀπ' τὰ νερὰ του νησιου μας ὁ 'Αστρακάρης.

— Δηλαδή στραβομάρα πά

θατε και δεν ειδατε ολόκληρο λατινι να βολτατζαρη και να κωλη καρτερι κάτω από τη μύτη σας;

Τώρα το ύφος του είναι αγριο και το χέρι του που χαιδεύει το καφετι μουσι του τρέμει από το θυμό.

— "Όχι, δεν ειδαμε τίποτα, πασα μου..."

— "Όλοι τα ίδια λέτε!, γρυλλίζει αυτός. "Όλοι οι άπιστοι γίνετε ένα μαζί του και τον βοηθάτε και τον κρύβετε. Μά εμένα με λένε Ρεσιτ και δε μπορείτε να με γελάσετε εύκολα.

— Σου όρκιζόμαστε, πασα μου, δεν σου κρύβουμε τίποτα.

Ο Ρεσιτ χαιμογελάει κοροϊδευτικά. Τους ξέρει όλους του

τους τους ραγιόδες με το μισοκακόμοιρο ύφος. "Υποκρίνονται, μά στα κρυφά σκάβουν το λάκο του Σουλτάνου. Προσκυνάνε τώρα, γιατί δε μπορούν ακόμα να δείξουνε τα δόντια τους. "Όταν έτοιμαστούν όμως, δε θα διστάσουν να πάρουνε τ' άρματα να σηκώσουν μπαϊράκι δικό τους.

— "Ωστε δεν ξέρετε τίποτα ε;

— "Όχι, δεν ξέρουμε!

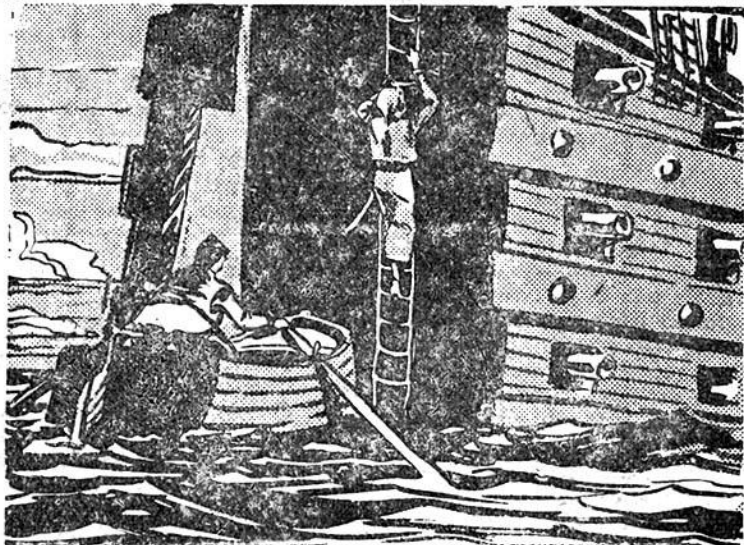
Γυρίζει προς το μέρος των τριών όπλισμένων ναυτών που στέκουν πλαϊί στους προεστους.

— Είναι καλά άκονισμένα, ώρέ, τα χατζαρια σας;

Εκείνοι κουνάνε το κεφάλι και φέρνουν το χέρι στην καρδιά.

— Οι Τούρκοι πήραν την 'Ανθή! "Ω! συμφωνά μας!

Ο Νικήτας γαντζώνεται στη σκοινιένια σκάλα του τούρκικου καραβιού...

— Πάρτε τους λοιπόν έτούτους εδώ από μπροστά μου και τροβάτε τους στην κουβέρτα. Δέστε τους και βάλτε τους να γονατίσουν. Ύστερα κόψτε τους τὰ κεφάλια. Τὰ ξημερώματα θὰ τὰ στείλετε πεσκέσι στὸ νησί νὰ τὰ δοῦν καὶ θὰ τοὺς πῆτε πὼς ἡ ἴδια τύχη περιμένει ὄλους ἐκείνους πὺ κραιπάνε τὸ στόμα τους κλειστὸ καὶ βοηθάνε τὸν γκιουόρη κουρσάρο.

Μιλᾷει ἤσυχα καὶ χαμογελάει, καθὼς στέλνει στὸ θάνατο τρεῖς ἀθώους. Ὅμως κάποιος τοῦ χαλάει ξαφνικὰ τὸ κέφι του καὶ τὸ χαμόγελο χάνεται ἀπ' τὸ σκούρο μούτρο του. Ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς, ὁ πιὸ ἀσπρομάλλης γέρος, κα-

θὼς τὸν σέρνουν ἔξω ἀπ' τὸ καρέ, στυλώνεται στὰ πόδια καὶ γυρίζει καὶ τὸν βλέπει.

— Σκύλε!, τὸν βρίζει. Δέ μπορείς νὰ τὰ βάλης μαζί του καὶ ξεσπᾷ σὲ μᾶς τοὺς ἀνήμπορους καὶ ἀοπλους γέροντες. Μάθε ὅμως, ἄπιστε, πὼς ὁ Ἀστρακάρης, θὰ πάρη σύντομα ἐκδίκησι γιὰ τὸ αἷμα μας. Φτοῦ στὰ γένια σου, σκύλε!

Καὶ τὸν φτύνει κατὰμουτρα. Εἶναι ὅμως ἡ τελευταία κίνησι πὺ κάνει. Γιατὶ τὴν ἴδια στιγμὴ οἱ Τούρκοι πέφτουν ἀπάνω του καὶ τὸν λιαιίζουν μὲ τὰ σπαθιά τους. Τὰ φοβερὰ ὡς τόσο προφητικὰ λόγια του σκορπίζουν δέος. Τὸ κοροϊδευτικὸ χαμόγελο ἔχει σβύ-

σει από τὸ πρόσωπο τοῦ κα-
πουδᾶν πασᾶ καὶ τὸ χέρι ποῦ
χαϊδεύει τὸ καφετὶ μουσι τοῦ
τρέμει. Ἕνας ἀόριστος φόβος
ἀρχίζει νὰ τρυπῶνῃ στὴν καρ-
διά του.

Ο ΚΑΤΑΔΟΤΗΣ

ΕΝΑΣ λιγνὸς κιτρινιάρης
ἄνθρωπος ζυγώνει μὲ
μιὰ βάρκα τὴν ἄλλη μέ-
ρα τὸ μεσημέρι στὸ μεγάλο
τούρκικο καράβι, τὴν καπιτά-
να τοῦ Ρεσίτ, ποῦ ἔτοιμάζε-
ται νὰ κἀνῃ πανιά. Ὁ Τούρ-
κος φρουρὸς ποῦ στέκεται στὴ
σκάλα τοῦ φωνάζει νὰ ἀπομα-
κρυνθῇ. Δὲν ἐπιτρέπεται σ' ὅ-
ποιον - ὅποιον νὰ πλησιάσῃ
στὰ πολεμικὰ καράβια τοῦ
Σουλτάνου. Οἱ καιροὶ εἶναι
πονηροὶ καὶ πρέπει ὁ καθένας
νὰ προσέχῃ.

— Εἶναι ἀνάγκη νὰ μιλήσω
στὸν καπουδᾶν πασᾶ!, φωνά-
ζει ὁ κιτρινιάρης.

— Ποιὸς εἶσαι τοῦ λόγου
σου ποῦ θέλεις νὰ μιλήσῃς
τοῦ πασᾶ; τὸν ρωτᾶει ὁ ναύ-
της.

— Δὲ μὲ ξέρει. Ἄλλὰ πὲς
του πὼς μὲ λένε μισὲ Τζανέτο
(*) ἢ ὅτι εἶμαι φράγκος. Δὲν
ἔχει νὰ χάσῃ ἂν μὲ γνωρίσῃ.

Σὲ λίγο, ὁ μισὲ Τζανέτος
γίνεται δεκτὸς ἀπὸ τὸν Ρεσίτ
πασᾶ. Ὁ Τούρκος ναύαρχος
κυττάζει μὲ κάποια περιφρό-
νησι τὸ λιγνὸ ἄνθρωπάκι, ποῦ
κάνει ἕνα σωρὸ τεμενάδες καὶ
χοιμογελάει.

(*) Μισὲ στὴ φραγκολεβαν-
τινικὴ γλῶσσα σημαίνει «κύρι-
ος».

— Ἐζήτησες νὰ μὲ δῆς;
τὸν ρωτᾶει.

— Naί, πασᾶ μου. Ἦταν
ἀνάγκη νὰ σὲ δῶ. Ξέρω κάπι
ποῦ σὲ ἐνδιαφέρει. Ἔμαθα
ἔτι ζητᾶς τὸν Ρωμηὸ κουρσά-
ρο Νικήτα Ἀστρακάρη...

Τὸ πρόσωπο τοῦ Ρεσίτ, κα-
θὼς ἀκούει τοῦτο τὸ ὄνομα,
συσπᾶται νευρικά καὶ κατσοῦ
φιάζει. Τὰ μάτια του πετοῦν
σπίθες.

— Naί. Τὸν ζητᾶμε. Καὶ
τί σ' ἐνδιαφέρει ἐσένα αὐτό;
λέει ἀπότομα.

Ὁ μισὲ Τζανέτος κάνει ἕναν
καινούργιο τεμενά.

— Ἐγὼ ξέρω, ἀφέντη μου,
ἕναν τρόπο ποῦ θὰ μπορέσῃς
νὰ τὸν πιάσῃς...

— Μίλα καλά, ὦρέ!, ἀγρι-
εύει ὁ Τούρκος ποῦ ὅσο πάει
γίνεται καὶ πιὸ νευρικός. Μί-
λα καλά!

— Θαρρῶ πὼς δὲ μιλάω ἄ-
σκημα, πασᾶ μου...

Ὁ Ρεσίτ καταλαβαίνει τώ-
ρα πὼς πρέπει ν' ἀλλάξῃ τα-
κτικὴ. Γίνεται εὐγενικός καὶ
προσπαθεῖ νὰ μαλακώσῃ τὸ
ἀγριεμένο πρόσωπό του.

— Κάθησε, μισέ, τοῦ λέει.
Κάθησε...

Ἦστερα χτυπάει τὰ χέρια
του.

— Φέρτε σερμπέτι νὰ τὸν κε-
ράσουμε τὸν μισὲ Τζανέτο!,
διατάζει τὸν ναῦτη ποῦ ἐμφανί-
ζεται. Ἄντε, μπρέ, γρήγορα
νὰ γλυκάνουμε τὸ φίλο μας...

Ὁ κιτρινιάρης φράγκος κά-
θεται καὶ παίρνει τώρα ἕνα
μισοκακόμοιρο ὕψος.

— Φτωχὸς ἄνθρωπος εἶμαι,
πασᾶ μου... Ξεπεσμένος ἔμπο-

ρος από τη Σμύρνη και δέν μπορώ να υποφέρω πια τη στέρηση καί τη μιζέρια. Ξέρω, έχω άκουστά για την κουβαρ-ντσούνη σου και την άπλοχε-ριά σου και σκέφτηκα πώς άν-τι να ζητιανέψω την έλεημοσύ-νη σου, θα μπορούσα με μια πληροφορία...

— Πόσα θέλεις, μισέ Τζα-νέτο; Έγώ δέν είμαι άχάρι-στος άνθρωπος, λέει ο πασάς κι' άγωνίζεται να κάνη όσο γί-νεται πιο άπαλά την τραχειά φωνή του. Μίλα ελεύθερα. Έ-κοτό τάλλαρα;

Τò λιγνό άνθρωπάκι άνα-στενάζει.

— Τί είναι έκατό τάλλαρα, άφέντη μου, για μια ένδοξη και ξακουστή αυτοκρατορία σαν την Τουρκία; Ένα ψίχου-λο. Μά και για μένα; Τί να μου κάνουν έκατό τάλλαρα;

— Άντε να σου δώσω τό-τε πεντακόσια μισέ Τζανέτο. Παραπάνω ούτε γρόσι. Μην ξεχνάς πώς μπορώ να σου πά-ρω τò κεφάλι, χωρίς να δώσω τίποτα.

Ό κιτρινιάρης κάνει έναν τεμενά και προσκυνάει.

— Τί θα κερδίσης, καπου-δάν πασά, άν με σκοτώσης; Τίποτα. Γιατί στο χέρι μου είναι να πάρω μαζί μου τò μυ στικό...

— Λοιπόν; τόν κόβει αυτός. Δέχεσαι με πεντακόσια;

— Βάλε κάτι παραπάνω πασά μου, παρακαλάει κλα-ψιάρικα ο Φράγκος.

— Άντε λοιπόν έξακόσια ...χαλάλι σου...

Κι' άπλώνει τò χέρι κι' ά-

νοίγει ένα κουτί από έλεφαν-τόδοντο που βρίσκεται πλάϊ του. Τραβάει ένα μικρό σακου λάκι με χρυσά νομίσματα και τού τὰ δίνει.

— Να είμαστε εξηγημένοι, μισέ Τζανέτο. Άν δέ μ' άρέ-σει τò μαντάτο που θα μου δώσης, στα παίρνω πίσω.

Έκείνος κρύβει τὰ λεφτά στον κόρφο του.

— Θα σ' άρέσει, άφέντη μου... Θα σ' άρέσει...

Κι' ύστερα σέρνεται πιο κοντά του και μιλάει χαμηλό-φωνα.

— Άν θέλης να πιάσης τόν Άστρακάρη ξεκίνα άμέ-σως για την Άμοργό. Έκεί θα βρής τò ραγιά που ζητάς. Μά κι' άν δέ βρής τόν ίδιο, θα βρής την κοπέλλα που άγα-τάει και πρόκειται να κάνη γυναίκα του.

— Ποιά είναι αυτή, μωρέ; ρωτάει και τὰ μάτια του Ρε-οίτ άστράφτουν.

— Η κόρη τού προεστου Καραδημήτρη. Άνθη τη λένε. Είναι κορίτσι όμορφο κι' ο Σουλτάνος, άν τού την πäs, θα σε γεμίση δώρα και τιμές. Μά δέν είναι αυτό μονάχα. Άν δέ βρής τόν Άστρακάρη και πάρης την κοπέλλα, είναι οά νάχης τόν ίδιο με στα χέρια σου. Γιατί ο νεαρός κουρσά-ρος είναι πρελλός μαζί της και θα κάνη τ' άδυνατα να την ξαναβρής. Τότε εσύ τόν περι-μένεις και τόν πäs πεσκεσί στον Σουλτάνο.

— Μου λές αλήθεια, μωρέ;

— Την αλήθεια σου λέω, καπουδάν πασά. Μονάχα μη

χαιομερνώς. "Όσο ταχύτερα φτάσεις, τόσο πιό καλά.

Στό πρόσωπο του Ρεσίτ σχεδιάζεται ένα άσκημο χαμόγελο.

— "Αϊντε χαλάλι σου, Φράγκε, τὰ τάλλαρα! Μ' άρέσανε τὰ νέα που μουφερεις. Θα οαλτάρω άμέσως για την 'Αμωργό. Μά πρόσεξε άν με γέλασες, θα σέ βρώ όπου κι' άν θάσαι και δέ θα γλυτώσης άπ' τὸ χαιτζάρι μου. "Αϊντε, πήγαινε τώρα.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΟΡΚΟΣ

ΣΤΟ άρχοντικό του Καραδημήτρη έχουν χαρές. Κάθε επίσκεψη του ήρωϊκού 'Ελληνοπούλου είναι και πανηγύρι για τὸ νησί, γιατί όλοι αγαπούν και θαυμάζουν τὸν Νικήτα 'Αστρακάρη που με τὸ λατίνι του «'Ελευθερία ἢ Θάνατος» σκορπίζει τὸ φόβο και τὸν τρόμο στὰ τούρκικα καράβια που δυναστεύουν τὸς ρωμηούς. "Όλοι τὸν κοιμαρώνουν, μά άπ' όλους πιό πολὺ και με τὸ δίκηο της ἢ 'Ανθή, ἢ μελαχροινὴ ὁμορφη μοναχοκόρη του Καραδημήτρη, που είναι άρραβωνιαστικιά του. "Έχουν περάσει δακτυλίδια κι' αγαπιούνται μ' ένα άγνὸ και δυνατὸ αἶσθημα. Τρέμει ἡ καρδιά της όταν αὐτὸς φεύγει. Δέν ξέρει άν θα τὸν ξαναδῆ. Κι' όταν ἔρχεται, όλα γίνονται ωραία και χαρούμενα.

— Μία μέρα θα σταματήσουν τούτα τὰ ταξίδια, 'Ανθή, τῆς λέει. Τότε θα παντρευτού-

με και θα μείνω για πάντα στὸ νησί, κοντά σου. Τότε θα ζήσουμε εὐτυχισμένοι.

— Μακάρι, άναστενάξει ἡ ὁμορφη κοπέλλα. "Όμως πότε θαρθῆ αὐτὴ ἡ μέρα;

— Είναι κοντά, πολὺ κοντά, μὴ σέ νοιάζει. 'Η λευτεριά του Γένους ἔρχεται. Μαζὶ μ' αὐτὴν θα γιορτάσουμε και τὸς γάμους μας. Τώρα ὑπάρχει ένα άλλο χρέος. Μεγαλύτερο και ἱερώτερο άπ' τὴν άγάπη μας, 'Ανθή. 'Ο άγώνας εναντίον του τυράννου.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ 'Αστρακάρης δίνει τὸν ὄρκο στη Φιλικὴ 'Εταιρία. Στὸ σπίτι του Καραδημήτρη βρίσκεται ὁ 'Αναγνωσταράς, που ἔχει ἔρθει από τὴν Πόλι να κατηχήση στη μυστικὴ ὀργάνωσι, που ἐτοιμάζει τὸν άγώνα, ὅλους ἐκείνους που είναι ἔτοιμοι να πολεμήσουν για τὴν 'Ελλάδα.

— "Ἦρθα ἐπίτηδες για σένα από τὴν "Υδρα, Νικήτα, του λέει ὁ 'Αναγνωσταράς. 'Εκεὶ κάτω άκουσα να μιλοῦν για σένα με θαυμασμό. Κι' ὁ ἴδιος ὁ Μιαούλης, αὐτὸς ὁ γέρος θαλασσόλυκος, σε καμαρώνει.

— Κάνω ὅτι μπορῶ, ἀποκρίνεται τὸ παιδί και χαμηλώνει σαν κορίτσι ντροπαλά τὰ μάτια στους ἐπαίινους. 'Ο κάθι "Ελληνας ἔχει καθῆκον να βοηθήση για τὸ ξεσκλάβωμα τῆς βασανισμένης μας πατρίδας.

Εἶναι οἱ δυὸ τους σ' ένα μικρὸ δωμάτιο, στὸ πίσω μέρος του σπιτιού. Τὸς αφήνουν ἐπίτηδες μονάχους να μιλή-

σουν. 'Ο 'Αναγνωσταράς κυττάζει κατάματα τὸ παιδί.

— Στοχάζεσαι τὸν ἑαυτό σου ἰκανὸ Νικήτα νὰ κρατήσῃ τὸν ὄρκο στὴν 'Εταιρία, πὺ ἔχει γιὰ σκοπὸ τὴν ἐλευθέρωση καὶ τὴν εὐτυχία τοῦ 'Εθνους; ρωτᾷει.

— Ναί!, ἀπαντᾷει χωρὶς δισταγμὸ τὸ 'Ελληνόπουλο. Στοχάζομαι τὸν ἑαυτό μου ἰκανό...

'Ο 'Αναγνωσταράς κυττάζει μὲ θαυμασμὸ τὸ παιδί.

— Εἶσαι ἕνας πραγματικὸς ἄντρας!, τοῦ λέει.

— Εἶμαι ἕνας 'Ελληνας, ἀποκρίνεται τὸ παιδί ἀπλᾶ. Κι' ὄλοι οἱ 'Ελληνες θέλουν τὴ λευτεριά τους.

'Ο ἀπεσταλμένος τῆς Φιλικῆς 'Εταιρίας δὲ μιλάει. Βγάζει ἀπὸ τὸν κόρφο του ἕνα ἀσημένιο εἰκόνισμα καὶ τ' ἀκουμπάει στὸ τραπέζι. Τὸ παιδί γονατίζει, σταυροκοπιέται καὶ βάζει τὴν παλάμη του ἀπάνω στὴν εἰκόνα. 'Η στιγμή αὐτὴ εἶναι ἡ μεγάλη στιγμή τῆς ζωῆς του.

— Θὰ λὲς ὅ,τι λέω, τοῦ ἐξηγεῖ ὁ 'Αναγνωσταράς. Εἶναι ὁ μεγάλος ὄρκος...

Τὸ 'Ελληνόπουλο κουνάει τὸ κεφάλι καί, καθὼς ὁ ἄσπρο μάλλης πατριώτης ἀρχίζει νὰ διαβάξῃ, ὁ Νικήτας ἐπαναλαμβάνει μὲ φωνή, πὺ τρέμει ἔλλαφρὰ γιὰ τὴ μεγάλη τιμὴ πὺ τοῦ γίνεται, τὰ λόγια του:

— Ὁρκίζομαι ἐνώπιον τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ οἰκειοθελῶς ὅτι θέλω εἶμαι ἐπὶ ζωῆς μου πιστὸς εἰς τὴν 'Εταιρία κατὰ

πάντα. Ὁρκίζομαι ὅ,τι θέλω τρέφει ἀδιάλλακτο μῖσος ἐναντίον τῶν τυράννων τῆς πατρίδας μου, τῶν ὀπαδῶν των καὶ τῶν ὁμοφρόνων μὲ τούτους. Θέλω ἐνεργεῖ κατὰ πάντα τρόπο πρὸς βλάβην των καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν παντελεῖ ὀλεθρὸν των, ὅταν ἡ περίστασις τὸ συγχωρήσει.

Τὰ λόγια ἀντηχοῦν προφητικὰ μέσα στὸ μικρὸ αὐτὸ καμαράκι τοῦ παλινοῦ ἀρχοντικοῦ τῆς 'Αμοργού κι' οἱ δυὸ πατριώτες, ὁ ἄντρας καὶ τὸ παιδί, κατηχητῆς καὶ κατηχοῦμενος, νοιώθουν τὰ μάτια τους ὑγρά. Ὅταν ὁ ὄρκος τελειώνει, ὁ 'Αναγνωσταράς ἀγκαλιάζει καὶ φιλεῖ πατρικά στὸ μέτωπο τὸν 'Αστρακάρη.

— Καὶ τώρα Νικήτα, τοῦ λέει, ἀνήκεις καὶ σὺ στὴ μεγάλη μυστικὴ στρατιὰ πὺ θὰ σπάσῃ τὶς ἀλυσίδες τῆς σκλαβιάς! Ὁ Θεὸς νὰ εἶναι πάντα μαζί σου...

Τὸ ἀτρόμητο 'Ελληνόπουλο δὲν ἀπαντᾷει. Τὰ σκούρα μάτια του ὅμως εἶναι γεμάτα φῶς. Ὁραματίζεται ἀπὸ τῶρα τὸν μεγάλον ἀγῶνα πὺ θὰ ξεσπάσῃ σὰν ἕνα φοβερὸ ἡφαίστειο καὶ θὰ φουντώσῃ σὰ μιά γιγαντιαία φλόγα, τὸν Μάρτη τοῦ 1821, τρία χρόνια ἀργότερα.

«ΗΡΘΑΝ
ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ!»

ΤΑ μεσάνυχτα, τὸ λατίνι «'Ελευθερία ἢ Θάνατος» πρόκειται νὰ ξεκινήσῃ γιὰ τ' ἀνοιχτά. Στὸ ἀρχοντικό τοῦ Καραδημήτρη κάνουν

τὸ ἀποχαιρετιστήριο τραπέζι. Εἶναι προσκαλεσμένοι τὰ παλληκάρια κι' οἱ προύχοντες τοῦ νησιοῦ. Τρῶνε καὶ πίνουν καὶ σηκώνουν τὰ ποτήρια τους στὴν ὑγειὰ τοῦ Ἀστρακάρη.

— Καλὸ ταξίδι, καπετάνιο, καὶ νίκες κατὰ τῶν βαρβάρων!

— Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Χριστοῦ, λέει τὸ παιδί χαμογελώντας.

Ἔστερα ἀπὸ λίγο, ὁ Ἀναγνωσταρὰς παίρνει τὸ λαγούτο στὸ χέρι του καὶ τραγουδάει ἕνα καινούργιο τραγούδι ποῦ φέρνει δάκρυα στὰ μάτια:

«Ὡς πότε παλληκάρια
θὰ ζοῦμε στὴ σκλαβιά,
μονάχοι σὰν λιοντάρια
στοὺς Βράχους στὰ Βουνά»

Ἡ μπάσα φωνὴ του εἶναι γεμάτη συγκίνησι καὶ μοιάζει μὲ τὴ λαϊχτάρια ὀλάκερου τοῦ Γένους ποῦ στενάζει κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ.

— Νὰ μού ζήσης, ἀηδόνι!, φωνάζει ὁ Στραπάτσος ποῦ γιὰ νὰ μὴ δοῦν τὰ δακρυσμένα μάτια του οἱ ἄλλοι καταπίνει μιὰ ὀλάκερη κανάτα μὲ κοκκινέλι. Νὰ μού τὸ μάθης, καὶ μένα αὐτὸ τὸ τραγούδι νὰ τὸ διδάξω στὸ τσοῦρμιο (*) νὰ τὸ λέιμε ὅταν ἀρμενίζουμε.

— Ὁ Γεράσιμος, ἐξηγεῖ ὁ Νικητάς εὐθυμα, εἶναι τενορίνος καὶ δάσκαλος τῆς μουσικῆς. Ἄλλοτε ἦταν ἀριστερὸς ψάλτης σὲ μιὰ ἐκκλησιὰ τῆς Κεφαλληνιάς. Μιὰ μέρα ὅμως

ἔστειλε στὸν Παράδεισο τρεῖς Τούρκους μ' ἕνα... καρεκλοπόδαρο καὶ τὸν πιάσανε. Τὸν πιάσανε, τὸν φορτώσανε σ' ἕνα καράβι καὶ τὸν πηγαίνανε νὰ τὸν πουλήσουνε στὰ σκλαβοπάζαρα τῆς μπαρμπαριάς γιὰ...καρδερίνα! Τότε τὸν ψάρεψα ἐγὼ ἀπὸ τὸ τούρκοιο καράβι καὶ ἀπὸ τότε δὲ λέει νὰ ξεκολλήσῃ ἀπὸ κοντά μου.

— Νὰ τὸν χαίρεσαι τέτοιο παλληκαρά!, φωνάζει ὁ Καραδημήτρης.

— Ἐγὼ παλληκαρὰς; διαμαρτύρεται ὁ Στραπάτσος παίρνοντας τὸ θεοφοβούμενο ὕφος του. Λάθος κάνεις, ἀφέντη. Εἶμαι ἕνα ταπεινὸ ἀνθρώπακι τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας, ποῦ δὲν ἔχω τὴ δύναμι νὰ βλάψω μυρμηγκι!

— Μονάχα Τούρκους σκοτώνει, ξεσπάει σὲ γέλια τὸ παιδί. Ἄλλὰ τοὺς σκοτώνει μὲ εὐλάβεια, ψέλνοντας τὸ ἀλληλουϊά!

Ὅλοι γελάνε. Μὰ ξαφνικὰ τὰ χασηλιὰ κι' οἱ φωνὲς σκεπάζονται ἀπὸ μιὰ ἄγρια κραυγὴ ποῦ ἔρχεται ἀπ' ἔξω:

— Οἱ Τούρκοι! Ἦρθανε οἱ Τούρκοι!

Κάποιος βροντᾷ δυνατὰ τὴν πόρτα. Τινάζονται ὄρθιοι καὶ σωπαίνουν. Οἱ γυναῖκες τρέμουν καὶ γίνονται χλωμές. Ἀπὸ μακριὰ, ἀκούγονται τουφεκιές. Τὸ παιδί προχωρεῖ μὲ σταθερὸ βῆμα κι' ἀνοίγει τὴν πόρτα. Ἕνας ναύτης μπαίνει ἀλαφιασμένος, ἀνασαίνοντας βιαστικὰ. Ὁ Ἀστρακάρης τὸν ἀναγνωρίζει ἀμέσως. Εἶναι ἕνας ἀπ' τὸ καράβι του.

(*) Τσοῦρμιο, εἶναι τὸ πλήρωμα ἑνὸς καραβιοῦ

— Τί ἔτρεξε, μωρὲ Κωνσταντῆ, ρωτάει ἀνήσυχος.

— Δυὸ τούρκικα ντελίνια μπήκαν, καπετάνιο, στὸν κόρφο τῆς Παναγιαῆς τῆς Ὁδηγήτρας χωρὶς νὰ τὰ μυριστῆ κανεὶς. Φουλτάραν στὸ γιालὸ καὶ βγάλανε μὲ τὶς σαΐτες τοὺς πάνω ἀπὸ πεντακόσιους ἀρματωμένους. Ἐρχονται τώρα κατὰ δῶ...

Τὰ μάτια τοῦ Νικῆτα σκοτεινιάζουν.

— Καὶ δὲν τοὺς εἶδατε, μωρὲ, πρὶν φτάσουν; ρωτάει ἄγρια.

— Ἦρθαν ἀπὸ τὴν ἄλλη μίπαντα τοῦ νησιοῦ. Ποιὸς νὰ τοὺς δῆ;

— Καὶ ποῦ βρίσκονται τώρα;

— Ζυγώνουν. Ἐγὼ ἔκοψα ἀπὸ τὸ μονοπάτι καὶ τοὺς πρόλαβα. Τοὺς προσπέρασα κι' ἦρθα νὰ σὲ εἰδοποιήσω.

Τὸ παιδί μένει ἀμίλητο γιὰ λίγο. Μιὰ βαρειά σιωπὴ ἔχει ἀπλωθεῖ μέσα στη μεγάλη κάμαρη. Κανεὶς δὲ σαλεύει. Ὑστερα ἀκούγεται ψύχραιμη ἡ φωνή του:

— Νὰ πᾶς ἀμέσως στὸ κάρabi, Κωσταντῆ, καὶ νὰ μοῦ στειλῆς τὸ μισὸ τσοῦρμο. Θὰ τοὺς χτυπήσουμε τοὺς σκύλους. Ἐμεῖς θὰ ταμπουρωθοῦμε ἐδῶ μέσα. Οἱ ναῦτες μου θὰ τοὺς χτυπήσουν ἀπὸ πίσω. Ἄιντε, τρέχα ὅσο μπορεῖς πρὶν γρήγορα.

— Πᾶω, καπετάνιο!

Ὁ ναύτης φεύγει σὰν ἀστραπὴ καὶ χάνεται στὸ σκοτάδι. Τὸ παιδί τώρα δίνει βιαστικὲς διαταγές.

— Οἱ γυναῖκες θὰ πᾶνε στὰ πίσω δώματα!, διατάζει. Ἐκεῖ θὰ εἶναι ἀσφαλισμένες ἀπὸ τὴ μάχη. Ἐμεῖς οἱ ἄντρες θὰ μείνουμε νὰ τοὺς χτυπήσου με. Θὰ κρατηθοῦμε ὅσο νάρθουν οἱ ναῦτες ἀπ' τὸ γιालὸ. Ἐχει κανεὶς ἀντίρρηση;

— Ὅλοι εἶναι σύμφωνοι νὰ πολεμήσουν. Κανένας δὲ φοβάται.

— Ἄφησέ με νὰ μείνω μαζί σου, Νικῆτα, παρακαλᾷ ἡ Ἄνθῆ.

Τὸ Ἑλληνόπουλο τῆς ρίχνει ἕνας βλέμμα γεμάτο λατρεία.

— Ὅχι, Ἄνθῆ, τῆς λέει. Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ κινδυνεύεις.

— Μπορῶ νὰ πολεμήσω κι' ἐγὼ Νικῆτα.

— Δὲ χρειάζεται.

Τὴν ἀγκαλιάζει καὶ τὴ φιλάει ἀγνὰ στὸ μέτωπο.

— Κάνε αὐτὸ ποῦ σοῦ λέω, Ἄνθῆ.

— Φοβάμαι γιὰ σένα, Νικῆτα!

Τὸ ἥρωϊκὸ παιδί χαμογελάει.

— Ἐμένα μὲ γνωρίζουν τὰ βόλια, Ἄνθῆ. Δὲν μὲ πειράζουν. Σὲ λίγο ὅλα θὰ ἔχουν τελειώσει καλὰ καὶ θὰ συνεχίσουμε τὸ γλέντι μας.

Οἱ γυναῖκες φεύγουν καὶ τώρα οἱ ἄντρες ποῦ ἀπομένουν μόνοι κινοῦνται γοργὰ καὶ ἀποφασιστικά, ἐκτελώνοντας τὶς ἐντολὲς ποῦ δίνει ὁ Ἀστρακάρης. Ὅλοι ὑπαικύνε γιατί ἀμέσως καταλαβαίνουν πὼς τὸ ἀμούστακο αὐτὸ παλληκάρι, ποῦ ξέρεي νὰ τὰ προβλέπει ὅλα, εἶναι γεννημένο γιὰ ἀρχηγ-

Τό παιδί μέ το σπαθί στό χέρι πραγματοποιεί ένα φοβερό πήδημα.

γός. Ταμπουρώνουν διαστικά τὰ παράθυρα, μανταλώνουν τὶς πόρτες. Ὁ Καραδημήτρης μοιράζει πιστόλια, ὄπλα, φουσέκια καὶ μπαρουτί. Τὸ ὑπόγειο τοῦ ἀρχοντικοῦ του εἶναι ἓνα μυστικὸ ὄπλοστάσιο.

Μονάχα ὁ Στραπάτσος δὲν ἔχει σοιλέψει ἀπὸ τὴ θέσι του. Ψύχραμος καὶ γελαστός σιγοφέλνει χαϊδεύοντας τὸ γιαιταγάνι του:

«Τῆ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τὰ Νικητήρια

Ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια...»

— Σταμάτα τὶς ψαλμωδίες, Γεράσιμε!, τὸν μολλώνει τὸ παιδί. Ἐχουμε πολὺ δουλειὰ ἀπόψε.

— Ἄφησέ με νὰ στρώσω τὴ φωνή μου, καπετάν Νικήτα, παραπονιέται ὁ σύντροφός του. Μυρίζομαι πὼς σὲ λίγο θ' ἀρχίσω νὰ φέλω τὸ «Δεῦτε λάβετε τελευταῖον ἀσπασμὸν» καὶ δὲ θέλω νὰ τὸ λέω φάλτσα.

Τὸ παιδί σπρώχνει μπροστὰ ἓνα μικρὸ σακκὶ μὲ μπαρουτί, χοντρά στρατσόχερτα καὶ σύρμα πού ἔχει φέρει ἀπὸ τὸ ὑπόγειο ὁ Καραδημήτρης.

— Μὰς χρειάζονται μπουρόλοτα, Γεράσιμε!, τοῦ λέει. Πάρε τὰ χέρια σου πρὶν φτάσουν οἱ Τουρκαλάδες.

Ὁ Στραπάτσος χαμογελάει.

— Τώρα μάλιστα! Εἶπες τὴν πιὸ σωστὴ κουβέντα πού ἄκουσα σήμερα, καπετάνιο. Σὲ λίγο θάχης τὰ μπουρλότα σου!

Καί, σιγοψιθυρίζοντας μιὰ

προσευχὴ, ρίχνεται μὲ τὰ μούτρα στὴ δουλειά. Τὰ δάχτυλά του κινουῦνται μὲ μιὰν ἀφάνταστη γρηγοράδα κι' οἱ μικρὲς μπόμπες σὲ λίγο εἶναι ἔτοιμες.

ΣΕ-Ι-ΤΑΝ ΑΣΤΡΑΚΑΡΗΣ

ΥΣΤΕΡΑ ἀπὸ δέκα λεπτὰ ὅλα εἶναι ἔτοιμα γιὰ τὴ μάχη πού πρόκειται ν' ἀρχίσῃ. Ὅλοι οἱ ἄντρες ἔχουν πάρει τὶς θέσεις τους πίσω ἀπὸ τὶς μικρὲς τουφεκίστρες τῶν παραθύρων, πού βλέπουν στὸ δρόμο. Ὁ Νικήτας πίσω ἀπὸ τὸ μεσαῖο παράθυρο ρίχνει στὸ καλλιρίμι. Βλέπει τώρα τοὺς Τούρκους πού ἔρχονται. Τὸ ποδοβολητό τους ἀκούγεται ἀπειλητικὸ. Εἶναι πραγματικὰ πολλοί. Ἐνας ὀλόκερος στρατός. Κρατάνε μπαλτάδες, γυμνά γιαταγάνια καὶ ὄπλα.

— Σὰν πολλοὺς τοὺς βλέπω, ψιθυρίζει ὁ Στραπάτσος, πού βρίσκεται πλάϊ στὸ Ἐλληόπουλο. Θαρρῶ πὼς δὲ θὰ τὰ βγάλω πέρα νὰ τοὺς ψάλω ὅλους! Ἐπρεπε νὰ κάνω γαργάρα νὰ καθαρίσω τὸ λαρύγγι μου.

Τὸ παιδί παρ' ὅλη τὴ δύσκολη θέσι τους, δὲν μπορεῖ νὰ μὴ χαμογελάσῃ.

— Εἶσαι λεβέντης μωρὲ Γεράσιμε!, τοῦ λέει. Ἄιντε κι' ἀρχίζει τὸ πανηγύρι!

Οἱ Τούρκοι ἔχουν ζυγώσει τὸ σπίτι καὶ πυροβολοῦν. Ὁ Ἀστρακάρης δίνει τὸ σύνθημα.

— Γιὰ τὸ Χριστὸ καὶ γιὰ

την 'Ελλάδα παιδιά!, φωνάζει. Φωτιά!

Οι ταμπουρωμένοι αρχίζουν να ρίχνουν. Ο αέρας γεμίζει από βροντές και καπνούς που μυρίζουν μπαρούτι. Με την πρώτη μπαταρία οι Τούρκοι αϊφνιδιάζονται. Μερικοί κυλιούνται βαρειά πληγμένοι ή νεκροί. Οι άλλοι σταματούν για μιὰ στιγμή. "Υστερα όμως συνέχονται και με άγριες και βραχνές πολεμικές κραυγές αρχίζουν την επίθεση. Οι "Ελληνες πολεμάνε αντρίκια. Μά είναι λίγοι και οι άλλοι είναι πολλοί. Τα μολύβια τσακίζουν τὰ παράθυρα κι' οι σφαίρες μπαίνουν από παντού μέσα στις κάμορες. Δυο-τρεις από τους προσκαλεσμένους του Καραδημήτρη τραυματίζονται.

— Δέν είναι τίποτα, παιδιά!, φωνάζει ο Νικήτας. Πρέπει να τους κρατήσουμε όσο να φτάσουν οι ναύτες απ' τὸ καράβι. Τότε θὰ τους τσακίσουμε.

Όμως τὰ πράγματα δέν είναι τόσο εύκολα. Τὸ λατίνι «'Ελευθερία ἢ Θάνατος» είναι μακρυνά, στὸν κόρφο τοῦ Παλιδιοῦ κι' οἱ Τούρκοι βρίσκονται ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι. Πόσο θὰ μπορέσουν ν' ἀντέξουν οἱ πολιορκημένοι; Ἐχει περάσει κάμποση ὥρα κι' ὄλο κερδίζον ἔδαφος οἱ πολιορκητές.

— "Ελα μαζί μου, Στραπάτσο!, διατάζει τὸ παιδί. Ἐσεῖς οἱ ἄλλοι συνεχίστε νὰ ρίχνετε ἀπ' τὰ παράθυρα. Πάρτε και τὰ μπουρότα μαζί μου, Γεράσιμε...

Μπροστὰ τὸ ἄφοβο Ἑλληνόπουλο πίσω ὁ Στραπάτσο, περνούν στὴν αὐλή κι' ἀνεβαίνουν τὴν ὀρθὴ πέτρινη σκάλα πὺ φέρνει στὴν ταράτσα.

— Ἐδὼ πάνω μάλιστα!, λέει ὁ Κεφαλλωνίτης. Ἐδὼ παίρνεις και καθαρὸ αέρα!

Τὸ παιδί ρίχνει μιὰ ματιὰ πάνω ἀπὸ τὸ πεζούλι. Μυρμηγκιά οἱ Τούρκοι.

— Ἄναψε τὸ τσακμάκι σου!, διατάζει.

Ὁ Στραπάτσο ἀνάβει τὴν ἴσκα. Τὸ παιδί ἀρπάζει μιὰ ἀπ' τὶς μπόμπες, πλησιάζει τὸ φυτίλι τῆς στή φωτιά και τὴν πετάει ἀπὸ ψηλά στὶς γραμμὲς τῶν Τούρκων. Ἀκούγεται ἕνας φοβερὸς κρότος πὺ συνταράζει τὸ σπίτι ἀπ' τὰ θεμέλια. Ὁ δρόμος γεμίζει κραυγές και πανικό. Σ' αὐτὸ τὸ μεταξύ ὁ Στραπάτσο πετάει δεύτερη μπόμπα. Τεράστιες φλόγες ξεπηδοῦν κι' ἕνας δεύτερος ἐκκωφαντικὸς κρότος ἀκολουθεῖ. Ἀκούγονται βογγητὰ και θλασθήμιες.

— Πανηγύρι με τὰ οὐλα του!, λέει γελώντας ὁ Κεφαλλωνίτης ἐνῶ ἀνάβει τὸ φυτίλι μιᾶς ἄλλης μπόμπας. Δέν εἶναι ἄσκημα!

Τώρα οἱ Τούρκοι, πὺ ἔχουν καταλάβει ἀπὸ πὺ γίνεται ἡ επίθεση, σκορπίζουν και ταμπουρώνονται στὶς γύρω γωνίες. Χαλάζι πέφτουν οἱ σφαίρες στὴν ταράτσα. Μιὰ σφαῖρα τραυματίζει στὸν ὦμο τὸν Στραπάτσο.

— Δέν είναι τίποτα, καπετάνιο!, λέει. Μιὰ γρατζουνιά. Και με τὸ ἄλλο χέρι ἐκ-

σφενδονίζει τὸ τελευταῖο μπουρλότο πού τοὺς ἀπομένει. Τὴν ἴδια στιγμή ὅμως, σκύβοντας ἀπ' τὸ δεξιὸ μέρος τῆς τράτας, ὁ Νικήτας βλέπει κάτι πού κάνει τὸ αἷμα του νὰ παγώσῃ. Οἱ Τούρκοι προσπαθοῦν νὰ γκρεμίσουν τὴ μεγάλη ἐξώπορτα τοῦ ἀρχοντικῆς. Χτυποῦν μὲ μπαλτάδες καὶ σιδερένιους λαστούς!

— Δὲν θ' ἀντέξῃ πολὺ!, λέει ὁ Στραπάτσος πού ἔχει τρέξει κοντὰ στὸ παιδί.

Σχεδὸν ἀμέσως ἡ πόρτα πέφτει μὲ πάταγο καὶ στὴ στενὴ εἴσοδο τοῦ σπιτιοῦ μπουκάρουν σὰ λυσασμένοι λύκοι οἱ Τούρκοι. Ἄν σπᾶσουν τίς ἄλλες πόρτες καὶ μποῦν στὶς κάμαρες, αὐτοὶ πού ἔχουν ταμπουρωθῆ στὰ παράθυρα εἶναι χαμένοι. Καὶ τότε τὸ παιδί ἀποφασίζει νὰ κἀνῃ μιὰ τρέλλα.

— Θὰ σαλτάρουμε ἀπὸ δῶ καὶ θὰ πέσουμε ἀπάνω τους! λέει. Μονάχα ἔτσι μπορούμε νὰ τοὺς κόψουμε τὸ δρόμο.

Ὁ Γεράσιμος γουρλώνει τὰ μάτια, ἀλλὰ δὲ φέρνει ἀντίρρηση.

— Ἐν τάξει! Νὰ πέσουμε! Ἐγὼ δὲ χαλάω καρδιές...

Ἄλλὰ τὸ παιδί δὲν ἔχει καὶ ρὸ γιὰ κουβέντες. Μὲ γυμνὸ τὸ δαιμασκηνὸ σπαθὶ στὸ χέρι, τινάζει τὸ λαστιχένιο κορμί του ἔξω ἀπὸ τὸ πεζούλι κι' ἀπὸ τὸ ὕψος αὐτὸ ρίχνεται στοὺς πρώτους, πού ἔχουν πατήσῃ τὴν εἴσοδο. Πίσω του ἀκολουθεῖ ὁ Στραπάτσος. Οἱ Τούρκοι, πού ξαφνιαζόνταν ἀπὸ αὐτὴ τὴν πρωτότυπη ἐπίθε-

σι, σαστίζουν. Μὰ ὁ Νικήτας δὲν τοὺς ἀφήνει νὰ συνέλθουν. Κρατῶντας τὸ σπαθὶ του σὰ ρομφαία, παίρνει μιὰ βόλτα πάνω στὶς φτέρνες του. Ἡ κροτερὴ λεπίδα θερίζει. Διαγράφει ἕναν θανάσιμο κύκλο κι' ὅλοι ἐκεῖνοι πού δοκιμάζον νὰ τὸν ζυγώσουν δέχονται ἄγρια χτυπήματα καὶ σωριάζονται χάμω. Τὴν ἀμέσως ἐπὶ μεντή στιγμή, γέρνει πρὸς τὰ πίσω καὶ τραβάει τὸ πιστόλι του. Τὰ καφτὰ μολύβια πού φεύγουν ἀπὸ τὴν διμούτσουνη κἀνη του πετυχαίνουν ἀνάμεσα στὰ φρύδια δυὸ ἄλλους, πού ἐτοιμάζονται νὰ μοντάρουν. Πέφτουν ἀνάσκελα οὐρλιάζοντας σὰν ἀγριόγατοι.

— Ἀνάπαυσον τοὺς δούλους σου ἐν τόπῳ χλοερῶ!, ἀκούγεται νὰ ψέλλῃ δυὸ δῆματα πρὸ ἐκεῖ ὁ Στραπάτσος. Ἄγιος ὁ Θεός, ἄγιος ἰσχυρός, ἄγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς.

Τὸ γιγαγαγὶ του ἀνεβοκατέβαινε, μὲ τὸ ρυθμὸ τοῦ ψαλμοῦ. Σηκῶνεται καὶ πέφτει ρυθμικὰ σὰν ἕνα σφυρὶ καὶ τσακίζει τὰ φεσοφορεμένα μὲ τὰ σαρίκια κεφάλια τῶν Τούρκων.

— Μακαρία ἡ ὁδὸς ἦν πορεύει σήμερον.

Καί, καθὼς ψέλλει δίνει ἕνα σάλτο καὶ τσακίζει στὰ δύο ἕνα χέρι, πού τινάζεται μ' ἕνα χατζάρι ἔτοιμο νὰ χτυπήσῃ πίσωπλάτα τὸ παιδί! Ὁ Νικήτας ἀπὸ τρίχα ξεφεύγει τὸ θάνατο.

— Εἶσαι ἐντάξει, Γεράσιμε!, τοῦ φωνάζει. Παρὰ λίγο θὰ γινόμεν μακαρίτης!

Ταιυτόχρονα, σαλπάρει πλάγια και τὸ δαμασκηνὸ σπαθὶ του ρίχνει ἀνάσκειλα δυὸ ἀλλου, πού ἐτοιμίζονται νὰ του ριχτοῦν. Οἱ Τούρκοι ἔχουν τσα κίσει! Βλέποντας πὼς δὲ μποροῦν νὰ τὰ βγάλουν πέρα τόσοι πολλοὶ αὐτοὶ μὲ δυὸ ἀνθρώπους πού πολεμοῦνε σὰν θηρία, χάνουν τὸ ἠθικὸ τους. Μὰ τὸ σύνθημα τοῦ πανικοῦ τὸ δίνει: μὴ κραυγὴ. Κάποιος ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες ἔχει ἀναγνωρίσει τὸ Ἑλληνόπουλο.

— Εἶναι ὁ σεῖτὰν Ἀστράκαρης!, οὐρλιάζει. Χαθήκαμε!

Τὸ ὄνομα τοῦ παιδιοῦ, πού εἶναι γνωστὸ ἀνάμεσα στοὺς Τούρκους, σκορπίζει αὐτὴ τὴν κρίσιμη στιγμή ῥόδο καὶ τρόμο σὲ κείνους, πού ἀγωνίζονται τόσην ὥρα νὰ περάσουν τὴν εἴσοδο τοῦ σπιτιοῦ.

— Ὁ γκισοῦρ ὁ Ἀστράκαρης!

Καὶ ξαφνικὰ ὄλοι γυρίζουν τὶς πλάτες. Καὶ μ' ὅση λύσσα παλεύουν ὡς τώρα νὰ νικήσουν, μὲ ἄλλη τόση βιασύνη ἀγωνίζονται νὰ βγοῦν ἀπ' τὴν πόρτα, τσαλαπατώντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, νὰ βγοῦν στὸ δρόμο, νὰ σωθοῦν.

— Κερδίσαμε!, φωνάζει θριαμβευτικὰ ὁ Στραπάτσος.

Σὰν ἀπάντησι σ' αὐτὴ τὴ φωνὴ τοῦ θριάμβου, φτάνουν στ' αὐτιά τους πυροβολισμοὶ καὶ ἄλλες κραυγές:

— Ἐλευθερία ἢ θάνατος! Γιούργια, λεβέντες!

— Οἱ ναῦτες ἀπ' τὸ λατίνι φτάνουνε!, ξεφωνίζει ὁ Ἀ-

στράκαρης. Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ὄλα πάνε καλά.

Ὅμως ἀπότομα χλωμιάζει. Στυλώνει τ' αὐτὶ καὶ νοιώθει νὰ χάνεται ἡ μιλιὰ του. Μιὰ γυναίκα σπαραχτικὴ κραυγὴ φτάνει ἀπὸ τὸ πίσω μέρος τοῦ σπιτιοῦ.

— Βοήθεια! Νικήτα, βοήθεια.

Ἀναγνωρίζει τὴ φωνὴ τῆς ἀρραβωνιαστικιάς του, τῆς Ἀνθῆς.

— Οἱ Τούρκοι μπῆκαν στὰ πίσω δωμάτια!, λέει ὁ Στραπάτσος.

Τὸ Ἑλληνόπουλο αἰσθάνεται σὰ νὰ τοῦ δώσανε μιὰ μαχαίρα στὴν καρδιά.

— Νὰ προφτάσουμε, Γεράσιμε!, φωνάζει. Νὰ προφτάσουμε.

Καὶ ὁρμάει σὰν πληγωμένο λιοντάρι πρὸς τὸ μέρος τοῦ σπιτιοῦ, ὅπου ἔχουν κρυφτῆ οἱ γυναῖκες.

«ΠΑΕΙ Η ΑΝΘΗ!»

Ο ΜΩΣ τώρα εἶναι ἀργά. Καθὼς φτάνει ὁ Νικήτας στὰ πίσω δωμάτια, τὸ γυναικομάνι, πού βρίσκεται κλεισμένο ἐκεῖ μέσα, ρίχνεται μὲ θρήνους καὶ ἀπελπισμένα ξεφωνητὰ ἀπάνω του.

— Πάει ἡ Ἀνθῆ, καπετάνιο μου! ὦ, συμφορὰ μας!

— Πού εἶναι; ρωτᾷει καὶ τὸν πνίγει ἡ ἀγωνία.

— Οἱ Τουρκαλάδες τὴν πήρανε! Σπάσανε τὶς πίσω πόρτες τοῦ σπιτιοῦ, μπῆκαν στὰ δωμάτια, τὴν διάλεξαν ἀνάμεσα μας καὶ τὴν πήρανε. Ἄχ,

πώς σπάραζε ή δυστυχισιμένη. Τὸ Ἑλληνόπουλο δὲν θέλει νὰ μάθε περισσότερα. Καταλαβαίνει.

— Στὸ γιολό, Στραπάτσο! διατάζει. Ἐκεῖ θὰ τὴν πᾶνε.

Κατηφορίζουν τρέχοντας σὰν ἀγριοκάτσικα τοὺς γκρεμούς. Πηδούν ἀπὸ χαντάκια καὶ κάθε στιγμή κινδυνεύουν νὰ τσακιστοῦν. Ἀπὸ μακριὰ βλέπουν τὰ δύο τουρκικὰ ντελίγια. Εἶναι στὰ πανιά. Ἐτοιμὰ νὰ σαλπάρουν. Ὅσο σκοτάδι κι' ἂν εἶναι, μποροῦν νὰ ξεχωρίσουν μιά σειρά ἀπὸ βάρκες πού ξεκινοῦν ἀπ' τὴ στερηά. Εἶναι φορτωμένες ἀπὸ Τούρκους πού ἐπιστρέφουν στὰ καράβια τους. Πρέπει νὰ τοὺς προφτάσουν. Σίγουρα σὲ μιά ἀπ' αὐτὲς τὶς βάρκες θρῖσκεται ἡ σκλάβια ἢ Ἄνθη. Ἡ καρδιά τοῦ παιδιοῦ ματώνει. Μπαίνουν σ' ἓνα στενὸ μονοπάτι πού φέρνει πρὸ σύντομα στὸν κόρφο τῆς Παναγίας τῆς Ὁδηγήτρας. Σχεδὸν καταρακυλοῦν. Δὲν περπατοῦν. Ἡ τελευταία Βάρκα, πού ἔχει καθυστερήσει κάπως, εἶναι ἔτοιμη νὰ ξεκινήσει ὅταν φθάνουν στὴν ἀκτή. Μ' ἓνα πῆδημα ὁ Νικήτας σαλπάρει καὶ μὲ τὸ σπαθὶ του χτυπάει στὰ τυφλά. Ὁ Στραπάτσος τὸν ἀκολουθεῖ. Πέφτουν κι' οἱ δύο σὰ σίφουνας μέσα στὴ βάρκα καὶ οἱ γυμνὲς λεπίδες ἀστράφτουν στὸ σκοτάδι σκορπίζοντας τὸ θάνατο. Οἱ Τούρκοι τὰ χάνουν καὶ δὲν προφταίνουν ν' ἀμυνθοῦν. Οἱ πρὸ πολλοὶ ρίχνονται στὴ θάλασσα νὰ σωθῶν. Τοὺς ἄλλους τοὺς χτυπη

μένους, τοὺς ρίχνει ὁ Στραπάτσος στὸ νερό.

— Ἐν Ἰορδάνη Βαπτίζομένου σου, Κύριε..., ψέλνει ἐνῶ ξαλαφρώνει ἀπὸ τοὺς Τουρκαλάδες τὴ βάρκα, ἢ τῆς Τριάδος ἐφανέρωθη προσκύνησις... Εὐλογητὸς ὁ Θεός...

— Στὰ κουπιά, Γεράσιμε!, φωνάζει τὸ παιδί.

Ρίχνονται κι' οἱ δύο στὰ κουπιά κι' ἡ βάρκα γλυστράει σὰ γλᾶρος ἀπάνω στὸ κύμα. Οἱ ἄλλες βάρκες ἔχουν φτάσει κιόλας στὰ ντελίγια. Βλέπουν τοὺς Τούρκους, πού σκαρφαλώνουν στὶς κουπαστὲς ἀπὸ τὶς ἀνεμώσκαλες.

— Τί πᾶμε νὰ κάνουμε κατὰ κεῖ; ρωτᾷ ὁ Στραπάτσος.

— Πᾶμε γιὰ τὴν Ἄνθη, Γεράσιμε.

— Σοῦ λύκου τὸ στόμα πᾶμε, καπετάνιο!

— Φοβάσαι, μωρέ; ἀγριεύει τὸ παιδί.

— Δὲ φοβάμαι. Μὰ τρέμει τὸ φυλλοκάρδι μου γιὰ σένα.

— Μὴ σὲ νοιάζει γιὰ μένα!

Τὰ δύο ντελίγια ἔχουν σαλπάρει καὶ μ' ἀνοιχτὰ πανιά κάνουν μανούβρες νὰ ξεμπουκάρουν ἀπὸ τὸν κόρφο. Δὲν ἔχουν δὴ τὴ βάρκα μὲ τοὺς δύο ψυχωμένους Ἕλληνες, τὸν ἄντρα καὶ τὸ παιδί, πού ἔρχεται ξοπίσω τους.

— Πᾶτε τὸ ἓνα!, ἀναστενάζει ὁ Στραπάτσος καθὼς τὰ κουπιά γίνονται φτερὰ στὰ χαλύβδινα μπράτσα του. Βγῆκε ἀπὸ τὸν κόρφο!

— Θὰ σκαρφαλώσουμε στὸ ἄλλο! ἀποκρίνεται μὲ πείσμα τὸ παιδί.

— Σε ποιό όμως από τα δυο είναι η κοπέλλα; Το ξέρεις;

— 'Αλήθεια, αυτό άναρωτιέται κι' ο ίδιος. Σε ποιό άπ' τα δυο καράβια έχουν μεταφέρει την 'Ανθή; "Όμως δε γίνεται να σταματήσουν. Είναι πολύ κοντά τώρα στο δεύτερο ντελίφι. "Έχει ξεκινήσει. Μιά άνεμόσκολα όμως μένει κρεμασμένη ακόμα στην πρύμη του. Το παιδί μανουβράρει τα κουπιά και φέρνει τη βάρκα πλάι στο καράβι. Σηκώνεται όρθος και γατζώνεται. "Υστερα με σβέλτες κινήσεις σκαρφαλώνει και πιάνεται στην κουπαστή. Μ' ένα σάλτο πηδάει στο κατάστρωμα και, σά φάντασμα, γλιστράει σκυτός προς το μέρος της τιμονιέρας. 'Εδώ στέκαν άκουμπισμένοι οι δυο βαρδουανοί, που κρατούνε την πορεία. Σιγοκουβεντιάζουν. Δέν τόν έχουν δη.

Φουχτιάζει τη λαβή του χατζαριού, που έχει στη μέση του, και προχωρεί. Πρέπει να κινηθή κεραυνοβόλα και άθόρυβα. Μονάχα έτσι θα πετύχει αυτό που θέλει. Πλησιάζει. Δέν απέχει παρά δυο μέτρα ακόμα από κοντά τους. "Ένα δήμα ακόμα. "Όμως ξαφνικά, καθώς βαδίζει, κάπου μπερδεύεται το πόδι, γλιστράει και πέφτει. "Ο κρότος ξαφνιαάζει τους δυο ναύτες. Γυρίζουν άπότομα τόν βλέπουν, καταλαιβαίνουν άπ' τα ρούχα του πώς δέν είναι δικός τους και τού ρίχνονται. Πρίν προφτάση να σηκωθή, ο ένας από τους δύο έχει πέσει κιόλας άπάνω

του και με τó γόνατό του πιέζει άγρια τó στήθος του.

— "Αλλάχ! "Αλλάχ!, μου γρίζει. "Ένας γκισαούρ!

Τό παιδί παλεύει άπεγνωσμένα να ξεφύγη. Μά ο Τούρκος είναι χειροδύναμος και δε σαλεύει. Τώρα φέρνει τó χέρι στο ζουνάρι του να τραβήξη τó μαχαίρι. "Αλλά δέν είναι μονάχα αυτός. Νάτος κι' ο άλλος που φτάνει βλαστημώντας. "Έχει έτοιμο γυμνό τó χατζαρι του να τόν καρφώσει.

— "Ετοιμάσου, γκισαούρ, να πεθάνεις!, γρυλλίζει.

"Ο Νικήτας βλέπει την κοφτερή λεπίδα να σηκώνεται στον άέρα, ν' άστράφτη και να ζυγιάζεται πάνω άπ' τó κεφάλι του. "Ένα δευτερόλεπτο ακόμα κι' είναι χαμένος. "Αλλά δέν έχει καιμιά όρεξη να πεθάνη άπόψε. Κάνει μια άπελπισμένη προσπάθεια. Με τó έλεύθερο χέρι του, φουχτιάζει τó λαιμό εκείνου που έχει γονατίσει στο στήθος του. Τα δάχτυλά του σά μια σιδερένια τανάλια τυλίγονται γύρω άπό τó λαρύγγι του και ο Τούρκος νοιώθει την άνάσα του να κόβεται. Μονομιάς τó παιδί βάζοντας σέ κίνησι και την τελευταία ίνα του κορμιού του μαζεύει και σχεδόν ταυτόχρονα τεντώνει τά πόδια του, που βροντούν με δύναμη άπάνω στο στομάχι τού Τουρκαλά. "Εκείνος αφήνει ένα πνιχτό βογγητό άπ' τόν πόνο, τινάζεται προς τά πίσω και σωριάζεται τρία μέτρα πιο έκει. Την ίδια στιγμή ο Νικήτας βλέπει τó μαχαίρι του άλλου

ναύτη να καταβαίνει, σημαδεύοντας το λαιμό του. Γοργά, αφήνει το σώμα του να κυλήσει πλώγια και η λεπίδα καρφώνεται μισή σπιθαμή μακριά απ' το δεξιό του αυτί στο κατάστρωμα. Από μια τρίχα ξέφυγε το θάνατο. Ο Τούρκος, λυσσασμένος για την άποτυχία του, ετοίμαζεται να χτυπήσει πιο σίγουρα τώρα. Μά ο Νικήτας δεν τον αφήνει. Με μια σβέλτη κίνηση αγκαλιάζει το πόδι του και το τραβάει απότομα προς τα εμπρός, ενώ ταυτόχρονα τινάζεται όρθος και η βαρειά γροθιά του πέφτει σά ρόπαλο ανάμεσα στα φρύδια του. Ο ναύτης παραπατάει σά μεθυσιμένος κλονίζεται και πέφτει

ανάσκελα. Το κεφάλι του χτυπάει βαρειά σ' ένα σίδερο. Τι νάζει τα πόδια δυο τρείς φορές κι' ύστερα μένει άσφαλτος, κυττάζοντας με τα άψυχα μάτια του τα άστρα.

Το παιδί παίρνει μια βαθεία ανάσα. Τούτη άκρυδώς τη στιγμή σκαφαλώνει κι' ο Στραπάτσος στην πρύμη και τρέχει κοντά του.

— Τους κατάφερες μια χαρά, καπετάνιο!, του λέει. Να τους ψάλλω λιγάκι;

— Άφησε τις ψαλμωδίες καιμίλα σιγώτερα, Γεράσιμε, γιατί δεν είμαστε μόνοι έδω μέσα!, τον κόβει το παιδί. Έλα μαζί μου...

Μπροστά το τολμηρό Έλληνόπουλο, πίσω ο Στραπά-

— Που είναι το κορίτσι; ρωτάει άγρια το Έλληνόπουλο.

Τὸ ἥρωϊκὸ παιδί νοιώθει ἕνα φοβερὸ πόνο καὶ σωριάζεται...

τσος, γλιστρούν τώρα πρὸς τὴν καρδιά του καραβιού. Πότε σκύβουν, τότε σταματούν κι' ἀφουγκράζονται, πότε σέρνονται σὰν δυὸ μεγάλες σαύρες μὲ τὴν κοιλιά. Ὅλοένα ὁμως καὶ προχωροῦν. Ὁ Νικήτας ἔχει τὸ σχέδιό του. Τὸν μπᾶς - ρεῖζ, τὸν καπετάνιο, θέλει νὰ συναντήσει.

ΚΑΙΚΑ ΜΑΝΤΑΤΑ

ΥΣΤΕΡΑ ἀπὸ λίγο ἔχουν φτάσει ἔξω ἀπὸ τὴν κάμπινα του. Οἱ ναύτες εἶναι τούτη τὴν ὥρα — ὅσοι δὲν ἔχουν ὑπηρεσία — στὰ κρεβάτια τους. Ἐκεῖνοι πού ἔχουν γυρίσει τσακισμένοι καὶ κουρασμένοι ἀπ' τὴ στερηρά,

ἔχουν ριχτεῖ μὲ τὰ μούτρα στὸ φαί καὶ τρώνε πιλάφι στὴν πλώρη.

— Μὰ τὰ γένια τοῦ Μωχαμέτη, ψιθυρίζει ὁ Στραπάτσος δὲ μπορούσα ποτὲ νὰ φανταστώ πὼς εἶναι τόσο εὐκόλος ὁ περίπατος μέσα σ' ἕνα κάρabi τοῦ Σουλτάνου!

Στέκουν σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ διαδρόμου καὶ παροιμονεύουν. Ἐξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ μπᾶς - Ρεῖζ πηγαينوέρχεται ἕνας ψηλὸς ἀράπης σωματοφύλακας. Φοράει φέσι μὲ πράσινο σαρίκι καὶ εἶναι ὠπλισμένος σὰν ἀστακός. Γιὰ νὰ περάσουν στὴν κοιμπίνα, θὰ χρειαστῆ πρώτα νὰ τὰ βάλουν μαζὶ του. Ἀπὸ τὴ θέσι πού βρίσκονται, τὸν βλέπουν χωρὶς

νά τους βλέπη. Τὸ παιδί τὸν παρακολουθεῖ μὲ λοξὸ μάτι καὶ περιμένει τὴν εὐκαιρία νὰ ἐπιτεθῆ. Ἔχει σφιχτὰ τὰ δόντια καὶ τὰ δάχτυλά του ἀνοιγοκλείνουν νευρικά. Περιμένει. Καὶ σὲ μιὰ στιγμή πού ὁ ἀράπης γυρίζει τὶς πλάτες, σαλπάρει ἀπάνω του καὶ μὲ τὰ πόδια γατζώνεται στὴ μέση του, ἐνῶ μὲ τὶς φαρδιῆς παλάμες του τοῦ κλείνει τὸ στόμα. Ταυτόχρονα, ὁ Στραπάτσος σηκώνει τὴ σιδερένια γροθιά του καὶ τὴν κατεβάζει μὲ δύναμι στὸ κεφάλι του. Ὁ σωματοφύλακος ζαλίζεται καὶ βγάζοντας ἕνα σιγανὸ σφύριγμα, διπλώνεται στὰ δύο. Μιὰ δεύτερη γροθιά τὸν κἀνὴ νὰ κριμηθῆ. Τὸν κέρνουν παράμερα καὶ τὸν κρύβουν σὲ μιὰ σκοτεινὴ κώχη.

Τὴν ἐπόμενη στιγμή, βρίσκονται πάλι ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ καπετάνιου. Μὲ μιὰ κλωτσιὰ τὸ παιδί τὴν ἀνοίγει καὶ μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι ὀρμαίνει μέσα στὴν κάμαρα. Ὁ Τούρκος γυρίζει ξαφνιασμένος καὶ φέρνει τὸ χέρι στὸ γιαταγάνι του. Μὰ σχεδὸν ἀμέσως τὰ μάτια του στρογγυλεύουν ἀπὸ τὸν τρόμο, καθὼς ἀναγνωρίζει ἐκεῖνον πού τὸν σημαδεύει.

— Ὁ Ἀστρακάρης!, λέει μὲ ξεψυχισμένη φωνή.

— Ὀλάκερος, πασά! Ἄφησε τὸ γιαταγάνι στὴ θέση του καὶ σήκωσε τὰ χέρια!

Ὁ Τούρκος ὑπακούει καὶ τὸ πρόσωπό του γίνεται κίτρινο ὡς τὸ λεμόνι. Ὁ Στραπάτσος ἀκουμπᾷ τὴ μύτη τοῦ

σπειροῦ του στὸ στήθος του.

— Τί θέλετε ἀπὸ μένα; ρωτᾷ.

— Πού εἶναι ἡ κοπέλλα; τοῦ λέει ἄγρια ὁ Νικήτας.

Ἐκεῖνος εἶναι ὡς νὰ μὴ καταλαβαίνει. Τὸ βλέμμα του γεμίζει ἀπορία.

— Ποιὰ κοπέλλα ζητᾶτε ἀπὸ μένα;

— Μίλησε κι' ἄσε τὰ κορδελλάκια, ἄπιστε!, μουγγρίζει ὁ Στραπάτσος.

— Μὰ τὴ σεπτὴ κἀρα τοῦ Προφήτη, δὲν ἔχω καιμιά κοπέλλα στὸ καράβι μου. Ἄν ζητᾶτε ὅμως τὴν κόρη τοῦ Καραδημήτρη δὲν εἶναι ἐδῶ.

— Πού εἶναι; ρωτᾷ μ' ἀγωνία τὸ παιδί.

— Τὴν πῆγαν στὸ ντελίμι τοῦ καπουδᾶν Ρεσιτ πασά. Σ' αὐτὸ πού βγήκε πρῶτο ἀπὸ τὸν κόρφο.

— Γιὰ πού τραβάει τὸ καράβι τοῦ πασά;

— Γιὰ τὰ στενὰ εἶναι ἡ ρότα του. Στὴν Ἰσταμποῦλ πηγαίνει τὴν κοπέλλα. Ἄκουσα πὼς ὁ Ρεσιτ σκέφτεται νὰ τὴν παραδώσῃ στὸ Σουλτάνο γιὰ τὸ χαρέμι του...

Τὸ νέο αὐτὸ εἶναι φαρμακερό. Ὁ Νικήτας αἰσθάνεται ὡς νὰ δέχτηκε ἕνα φοβερὸ χτύπημα. Ζαλίζεται. Εἶναι ὡς νὰ χάνεται τὸ πάτωμα ἀπ' τὰ πόδια του. Μιὰ βόλτα παίρνει γύρω του ἡ κάμαρη. Εἶναι ὡς νὰ συγκλόνησε τὴ γῆ ἕνας ἄγριος σεισμός. Νοιώθει ὑγρὰ τὰ μάτια του.

— Τί; Κλαῖς; τὸν ρωτᾷ παραξενεμένος ὁ Στραπάτσος. Ντροπή, Νικήτα!

Τὸ παιδί συνέρχεται ἀμέσως. Δὲν ὠφελοῦν τὰ δακρυομένο μάτια. Νὰ κινήθῃ χρειάζεται.

— Μοῦ λὲς τὴν ἀλήθεια, μπὰς - Ρεῖζ; ρωτᾷει.

— Μὰ τὸν Ἀλλάχ! τὴν ἀλήθεια σοῦ λέω, γραικέ! Κάτι ξέρω κι' ἐγὼ ἀπ' ἀγάπη καὶ σὲ λυπάμαι.

Ὁ Νικήτας δὲν περιμένει ν' ἀκούσῃ περισσότερα. Σὰν ἀστραπὴ ξεχύνεται ἔξω ἀπ' τὴν καιμπίνα καὶ φτάνει στὸ κατάστρωμα. Ὁ Στραπάτσος ἀγκομαχᾷ νὰ τὸν φτάσῃ. Τρέχουν τώρα ὁ ἕνας μπρὸς κι' ὁ ἄλλος πίσω χωρὶς προφύλαξι, δίχως νὰ λογαριάσουν τοὺς ναῦτες καὶ τὴ φουρά. Αὐτοί, καθὼς τοὺς βλέπουν, ρίχνονται ἀπάνω τους με φωνές καὶ οὐρλιαχτά. Μὰ τὸ παιδί δὲν ἔχει καιρὸ νὰ παλαίψῃ. Ἀρπάζεται σ' ἕνα σκοινὶ πού βρίσκεται μπροστά του, τινάζει τὸ λαστιχένιο κορμὶ ψηλά, ἀναπρέπει μὲ μιὰ κλωτσιὰ στὸ στήθος κάποιον πού μετὸ γισταγανὶ του πάει νὰ τοῦ κόψῃ τὸ δρόμο, σαλτάρει στὴν κουπαστὴ καὶ ἀπὸ κεῖ ρίχνεται στὴ θάλασσα. Πιὸ πίσω ἀκολουθεῖ ὁ Στραπάτσος, χτυπῶν τας δεξιὰ κι' ἀριστερὰ μετὸ σπαθὶ του. Μὲ δυσκολία τὰ καταφέρνει νὰ φτάσῃ στὴν κουπαστὴ.

— Σὰς τὴν ἔσκασα Τουρκαλάδες!, φωνάζει.

Καὶ καθὼς κάποιοι βγάζει τὴν πιστόλα του καὶ τοῦ ρίχνει παίρνει μιὰ τούμπα στὸν ἄερα καὶ βουτάει κι' αὐτὸς στὴ θάλασσα.

— Ὁ μικρὸς τρελλάθηκε! Μπρρρ!... Μπρρρ!... γρυλλίζει ὁ πρῶν ψάλτης καὶ τὰ δόντια του βροντοῦν καθὼς ἀρχίζει τὶς πρῶτες ἀπλωτές. Εἶναι καιρὸς αὐτὸς πού διᾶλεξε νὰ κολυμπήσουμε; ...Μπρρρ! Πάγος εἶναι ἡ θάλασσα!

Τὴν ἴδια στιγμὴ ὅμως ἔρχονται βροχὴ οἱ σφαῖρες. Πυροβολοῦν ἀπὸ τὸ τούρκικο καὶ οἱ σφαῖρες σφυρίζουν κι' ἀνασηκώνουν γύρω του μικροὺς πίδακες, καθὼς πέφτουν στὸ νερό. Ὁ Στραπάτσος παύει τότε νὰ τουρτουρίζῃ, μαζεύει ὅσο μπορεῖ πιὸ πολὺ ἄερα στὰ πνευμόνια του, παίρνει ἕνα βαθὺ μακροβούτι καὶ παύει νὰ σκέπτεται...

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΛΑΓΟΥΜΙ

ΤΟ ΛΑΤΙΝΙ «Ἐλευθερία ἢ Θάνατος» γλυστάει σὰν φάντασμα πίσω ἀπὸ τὸν σκοτεινὸ κάβο καὶ στέκεται ἀνοήτᾳ, ἀντίκρυ στὸ Ψαροχώρι. Ὡς αὐτὴ τὴν τελευταία στιγμὴ, ὅλοι περιμέναν πὼς ὁ Νικήτας Ἀστρακάρης θ' ἀλλάξῃ γνώμη καὶ πὼς δὲ θὰ πραγματοποιήσῃ τὴν τρέλλα πού ἔχει σχεδιάσει. Ἦώρα ὁμως πού δίνει διαταγὴ νὰ κατεβάσουν τὰ πανιά, χωρὶς νὰ φουντάρουν τὶς ἀγκυρες, καὶ τὸν βλέπουν νὰ ἐτοιμάζῃ τὴν βάρκα καταλαβαίνουν ὅτι δὲν ἀστετεύεται.

— Μὰ τὸ λὲς μετὰ τὰ σωστά σου, καπετάνιο, τὸν ρωτᾷει ὁ Στραπάτσος, πὼς θὰ μῆς στὸ παλάτι τοῦ Σουλτάνου νὰ πάρῃς τὴν Ἀθή;

— Ναί. Τὸ λέω μὲ τὰ σωστά μου. Θὰ μῶ καὶ θάνατι μέρα μεσημέρι, Γεράσιμε!

Δέκα ψυχωμένοι ἄντρες ἀπὸ τὸ πλήρωμα κάθονται στὰ κουπιά. Ὁ Στραπάτσος εἶναι ἀνήμερὰ τους. Τελευταῖο μπαίνει στὴ βάρκα τὸ παιδί.

— Νὰ εἶσαι ἀπὸλυτο ἔτοιμος γιὰ φευγάλα, καπετὰν Μάρκο, λέει στὸν ἀσπρομάλλι λοστρόμο του. Σὲ ἀφήνω στὸ πόδι μου. Ἄν δῆς πὼς ἀργῶ νὰ γυρίσω, ἀνοίξε τὰ πανιά καὶ κάνε βόλτες στὸ πέλαγος. Ὑστερα ἀπὸ τρεῖς μέρες φεύγα γιὰ τὸ ψαλίδι. Κρήψε τὸ καράβι στὴ σπηλιά καὶ περίμενε. Σὲ μιὰ βδομάδα ἂν δὲ φανῶ, θὰ πῆ πὼς χάθηκα. Τότε ἀνοίξε τὸ γράμμα πού σου ἄφησα. Τὸ διαβάξεις καὶ κάνεις κατὰ πού γράφω.

— Ἡ Παναγιὰ μαζί σου, καπετάνιο!, λέει γεμάτος συγκίνησι ὁ γέρος ναύτης.

Ἡ βάρκα ἀπομακρύνεται γοργά, καθὼς οἱ ἄντρες λάμψουν ἀθόρυβα τὰ κουπιά, καὶ χάνεται στὸ σκοτάδι. Ὑστερα ἀπὸ λίγο, ὁ Νικήτας κι' οἱ σύντροφοί του φτάνουν στὴ στερεὰ. Αὐτὸ ἐδῶ τὸ μέρος εἶναι ἕνας ψαρότοπος μὲ λιγοστά σπύτια. Στὸ μικρὸ φυσικὸ λιμανάκι του ξεκουράζονται δεμένα λογιῆς - λογιῆς ψαροκάϊκα. Τὸ Ψαροχώρι βρίσκεται μιὰ ὥρα δρόμο ἔξω ἀπὸ τὰ παλῆα γκρεμισμένα τεῖχη τῆς Κωνσταντινουπόλεως κι' οἱ κάτοικοί του εἶναι Ἕλληνες ψαράδες, πού ἔχουν μοναδικὴ δουλειὰ νὰ προμηθεύουν λαγυριστὰ ψάρια γιὰ τὸ πλού-

σιο τραπέζι τοῦ Σουλτάνου στὸ Σαράϊ.

Ἀποβιδάζονται τὸ παιδί κι' ὁ Στραπάτσος κι' ἡ βάρκα ἀλαργεύει πάλι ἐπιστρέφοντας στὸ καράβι. Παρακολουθοῦν γιὰ λίγο τοὺς συντρόφους τους πού φεύγουν καὶ κατόπι μὲ βιαστικὸ βῆμα διασχίζουν τοὺς στενοὺς ἑρμημοὺς δρόμους καὶ στέκουν ἔξω ἀπὸ ἕνα χαμηλὸ σπίτι. Χτυποῦν τὴν πόρτα κι' ὕστερα ἀπὸ μερικὰ λεπτὰ κάποιος ἀνοίγει ἀπὸ μέσα, κρατώντας ἕνα λύχνιο τοῦ λαδοῦ. Εἶναι ἕνας ψηλὸς ἄντρας, ἀγουροξυπνημένος μὲ κατσουφιασμένα μούτρα. Μά, καθὼς ἀναγνωρίζει: τὸ παιδί πού στέκεται μπροστά του, τὰ μάτια του φωτίζονται ἀπὸ μιὰν ἀπεριγραπτὴ ἔκφραση χαρᾶς.

— Ὁ Νικήτας!, λέει. Ὁ καπετὰν Ἀστρακάρης!

— Ὁ ἴδιος, καπετὰν Χαμόδρακα!, ἀποκρίνεται τὸ Ἕλλη νόπουλο. Ἦταν ἀνάγκη νὰ σοῦ μιλήσω καὶ ἦρθα κατὰ τὰ λημέρια σου...

Τὸ παιδί καὶ ὁ Στραπάτσος περνοῦν μέσα κι' ἡ πόρτα ξανακλείνει πίσω τους. Τοὺς βάζει νὰ καθίσουν σὲ μιὰ κάμαρη καὶ ὁ Νικήτας τοῦ ἔξηγεῖ μὲ λίγα λόγια τὸ σκοπὸ τοῦ ταξιδιοῦ του. Ὁ Χαμόδροκας, πού εἶναι στενὸς συνεργάτης τοῦ ναροῦ κουρσάρου σ' αὐτὰ τὰ μέρη, τὸν ἀκούει συλλογισμένος.

— Ἕνας μονάχα τρόπος ὑπάρχει γιὰ νὰ φτάσης στὸ Σαράϊ, τοῦ λέει.

— Ποιός; ρωτάει μ' άγω-
νία τὸ παῖδι.

— Τὸ λαγούμι. Εἶναι μιὰ
ὑπόνομος πὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὸ
μέρος τῆς θάλασσας. Μὰ τώ-
ρα πάνε πολλὰ χρόνια πὺ δὲν
τὴν πέρασε κανεὶς. Εἶναι ἕνας
δρόμος ξεχασμένος, πὺ τὸν
χρησιμοποίησαν τὴν ἔποχὴ
πὺ πρωτοχτίστηκε τὸ παλά-
τι. Ἐκεῖ μέσα γκρέμισε τὸν
πρωτομάστορα καὶ τοὺς βοη-
θοὺς του ἕνας παλῆρος σουλτά-
νος, ὁ Σουλεϊμάν, ἂν ἔχης ἀ-
κουστά. Αὐτοὶ εἶχαν χτίσει τὸ
Σαράϊ καὶ δὲν ἤθελε νὰ τοὺς
ἀφήσῃ ζωντανούς, μιὰ κι' ἤξε-
ραν τὰ σχέδια καὶ τὰ μυστικά
περάσματα τοῦ παλατιοῦ. Αὐ-
τὸ τὸ ἔμαθα πρὶν ἀπὸ πολὺ
καιρὸ ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν πατέ-
ρα μου, ὅταν ἀκόμῃ ζούσε.
Κάποτε πὺ περνούσαμε μὲ
τὴ θάρκα ἀπὸ ἐκεῖ, μου ἔδειξε
τὸ ἄνοιγμα τοῦ λαγουμιοῦ καὶ
μου εἶπε τὴν ἱστορία. Ἦξερε
πὺς ἡ ὑπόνομος ἔφτανε μέσα
στὸ παλάτι, μὰ σὲ ποῖο μέρος
ἀκριβῶς τελείωνε δὲν ἤξερε.

— Πρέπει νὰ μοῦ τὸ δείξεις
αὐτὸ τὸ πέρασμα! λέει ὁ Νι-
κήτας πὺ ἔχει πάρει κιόλας
τὴν ἀπόφασιν. Ἄπ' τὸ λαγούμι
θὰ μπούμε στὸ σαράϊ!

Ἐστερα γυρίζει στὸν Στρα-
πάτο.

— Τὶ λές, Γεράσιμε; ρω-
τάει.

— Ἐν τάξει, μικρέ!, ἀπο-
κρίνεται ἐκείνος καὶ χαμογε-
λάει. Εἶμαι μαζί σου. Ἐγὼ εἶ-
μαι πρὸ τρελλὸς ἀπὸ σένα. Δὲ
μπορῶ νὰ σ' ἀφήσω μονάχο
νὰ ...κρουολογήσης ἀπ' τὰ ρεύ-
ματα τοῦ λαγουμιοῦ!

ΠΑΡΑΞΕΝΟΙ ΓΣΚΙΟΙ

ΖΥΓΩΝΕΙ νὰ ξημερώσῃ,
ὅταν οἱ τρεῖς ἄνθρωποι
φτάνουν στὴν ἄκρῃ ἐνὸς
γκρεμοῦ, πὺ πέφτει κάθετα
στὴ θάλασσα. Ὁ Χαμόδρακας
τοὺς δείχνει τὸ ἄνοιγμα. Ἄ-
γρια ρεῖκια καὶ ἀγκαθωτοὶ θά-
μνοι τὸ κρύβουν καὶ κανεὶς δὲ
μπορεῖ νὰ ὑποψιαστῆ πὺς πί-
σω ἀπὸ αὐτὴ τὴν πυκνὴ βλά-
στησι βρίσκεται ἕνα λαγούμι
πὺ φτάνει στὴν καρδιά τοῦ
παλατιοῦ. Τὸ παιδί σφίγγει
τὸ χέρι τοῦ ὁδηγοῦ τους καὶ
τὸν εὐχαριστεῖ.

— Καλὴν ἀντάμωση, καπε-
τάνιε, τοῦ λέει, καὶ σ' εὐχαρι-
στῶ.

— Στὴν εὐχὴ τοῦ Χριστοῦ,
ἀποκρίνεται. Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ
νὰ πετύχετε!

Τὸ ἥρωϊκὸ Ἐλληνόπουλο
χώνεται πρῶτο στὴν τρύπα κι'
ἀκολουθεῖ ὁ Στραπάτσος.
Στὴν ἀρχὴ εἶναι ὑποχρεωμένοι
νὰ σέρωνται μὲ τὴν κοιλιά.
Ἐστερα ὅμως ἀρχίζει ἕνας ψη-
λὸς τσιμεντένιος θόλος καὶ
μποροῦν νὰ βαδίσουν ὀρθοί.
Ἐσο προχωροῦν, τὸ σκοτάδι
γίνεται πρὸ πηχτὸ καὶ τὸ φα-
νᾶρι τοῦ λαδιοῦ, πὺ κρατᾶει
στὸ χέρι του ὁ Στραπάτσος,
μόλις πὺ φέγγει μισὸ μέτρο
μπροστά του. Βαδίζουν μὲ δυ-
σκολία. Τὸ ἔδαφος εἶναι γλυ-
στερὸ καὶ ἀνώμαλο. Μιὰ βα-
ρεῖᾶ μυρουδιά μούχλας καὶ ὑ-
γρασίας χτυπάει στὰ ρουθού-
νια τους. Μεγάλες μαύρες νυ-
χτερίδες φτερκοκοποῦν τρομαγ-

μένες καθώς περνάνε κοντά τους.

— Θαρρώ πώς πηγαίνουμε στην κόλασι!, γκρινιάζει ο Στραπάτσος.

— Πρόσεχε μπροστά σου!, αποκρίνεται το παιδί. Έδώ υπάρχουν σκάλες!

Κατεβαίνουν μερικά σκαλοπάτια, ανεβαίνουν άλλα, περπατούν πάλι σ' ένα ισωμα, ακολουθούν μια μεγάλη καμπύλη και αρχίζουν ν' ανηφορίζουν.

— Αυτή ή ύπνομος, λέει ο Νικήτας, πρέπει στα παλιά χρόνια να ήταν ένα υπόγειο ποτάμι που ξεράθηκε. Άργότερα, όταν σκάβανε τα θεμέλια για το παλάτι, βρήκαν την ξερή κοίτη του και ο Σουλτάνος διέταξε να την στερεώσουν και να την χτίσουν με πλάκες. Του χρειάζοτανε το λαγούμι αυτό και το χρησιμοποίησε για τις μυστικές εξόδους του. Θυμάμαι τώρα που κάτι σχετικό διάβασα σ' ένα παλιό βιβλίο όταν πριν από μήνες είχα τραυματιστή και με νοσήλευαν οί καλόγεροι στο μοναστήρι τής Πάρου. Πού να το φανταστώ τότε ότι μπορούσα κάποια μέρα να κάνω τόν περίπατό μου εδώ μέσα;

— Για άκου!, τόν κόβει ο Στραπάτσος.

Βιαρείς και ρυθμικοί κρότοι φτάνουν στ' αυτιά τους.

— Τί να είναι; αναιρωτιέται μεγαλόφωνα ο Νικήτας.

Είναι σαν να δουλεύη κάτι καταχθόνιο κάπου εκεί κοντά. Οί κρότοι είναι υπόκωφοι και

φτάνουν στ' αυτιά τους σέ κανονικά, πάντα τὰ ίδια, χρονικά διαστήματα.

Ξαφνικά ένα δυνατό ρεύμα άέρος σβύνει τὸ φῶς τοῦ φαναριού. Ὁ Στραπάτσος αφήνει μιὰ βλαστήμια νὰ τοῦ ξεφύγη.

— Ὁ διάλογος νὸ μὲ πάρη, ἂν θλέπω τὴ μύτη μου!, μου γρίζει.

— Θαρρώ πὸς θὰ δυσκολευτοῦμε νὰ τ' ἀνάψουμε!, λέει τὸ παιδί.

Τώρα είναι πραγματικά σαν να βρίσκονται στην κόλασι. Τὸ σκοτάδι είναι ἀδιαπέραστο και δὲν μποροῦν νὰ σαλέψουν. Ὁ Νικήτας βγάζει τὸ τσακμάκι του και προσπαθεῖ νὰ τ' ἀνάψη. Χωρὶς φῶς εἶναι ἀδύνατο νὰ προχωρήσουν. Ἀπίτομα όμως ἀφίνει τὸ τσακμάκι νὰ πέση ἀπὸ τὰ χέρια του και ἀπὸ ἐνστικτο κάνει μιὰ κίνησι πρὸς τὰ πλάγια. Τὴν ἴδια στιγμή ἀκούει νὰ σφυρίζη κάτι πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του ἀπαίσια. Ταυτόχρονα μιὰ πινηχτὴ κραυγὴ φτάνει στ' αυτιά του ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ πρέπει νὰ στέκη ὁ Στραπάτσος. Τὸ παιδί πιέζει τὴ σκανδάλη τοῦ πιστολιού του σημαδεύοντας στὰ τυφλά πρὸς τὸ ἀντίθετο μέρος. Στὴ λάμψη τοῦ πυροβολισμοῦ ξεχωρίζει μερκοὺς ἴσκιους. Ἐνας ἔπ' αὐτοὺς σίγουραδέχτηκε ἕνα μολύβι κατάστηθα γιατί τὸ λαγούμι γεμίζει ἀπὸ ἕνα δυνατό βογγητό. Τὸ ἥρωϊκὸ Ἑλληνόπουλο σφίγγει τὰ δόντια. Δὲ μπορεῖ ἀκόμα νὰ καταλάβη τί ἀκριβῶς ἔχει συμ-

βή. Πυροβολεί για δεύτερη φορά και η ύπνονος γεμίζει πάλι βροντές και καπνούς. Τώρα ένα άγριο ούρλιαχτό έρχεται: από πολύ κοντά. Κάποιος διπλώθηκε στα δυο και κυλίστηκε στα πόδια του.

— Γεράσιμε!, φωνάζει το παιδί.

Δέν παίρνει καμμιά απάντηση.

— Γεράσιμε!, ξαναφωνάζει. Μίλησε να καταλάβω πού βρίσκεσαι!

— Έδω, καπετάνιο!

‘Η φωνή όμως πού έρχεται απ’ τ’ σκοτάδι πνίγεται απότομα.

— Έδω, καπετάν Νικήτα!

Αυτή τη φορά άκούει τόν βαρύ γδούπο πού κάνουν δυο κορμιά καθώς παλεύουν και πέφτουν στο χώμα. Μαζί με τις κοντές ανάσες και τόν γδούπο, μπερδεύεται τώρα κι’ ό θόρυβος από τζάμια πού σπάνε. Είναι σίγουρα τά τζάμια του λαδοφάνарου. Χωρίς να βλέπει, οδηγημένος μονάχα από τά άγκομαχητά, ό Νικήτας όρμάει προς τά εκεί. Περνάει τ’ άδειο πιά πιστόλι στο ζουζαρί του και φουχτιάζει τη λαβή του σπαθιού του.

— Κρατήσου, Γεράσιμε!, φωνάζει.

Μά, καθώς σαλτάρει, κάποιος πέφτει ανάμεσα στα πόδια του και τ’ ήρωικό Έλληνόπουλο νοιώθει να χάνη τ’

έδαφος, να τινάζεται ψηλά και να ξαναπέφτη άνάσκελα μερικά δήματα πίσω. Αισθάνεται ένα φοβερό πόνο, μα δέ λυγίζει. Τινάζει προς τά έμπρός τά χέρια και οί γροθιές του πέφτουν σ’ ένα γλοώδες και ιδρωμένο μούτρο. “Ένα σιγανό σφύριγμα περνάει πλάι του. Την άμέσως επόμενη στιγμή, βάζοντας όλες του τις δυνάμεις σ’ έέργεια, καταφέρνει να κυλήση πλάγια. Ξεφεύγει ένα χτύπημα και τ’ λαστι χένιο κορμί του ξαναβρίσκει τη φόρμα του. Στυλώνεται στα πόδια του, άκουμπάει τη ράχη στον τσιμεντένιο τοίχο και τραβάει τ’ γιαταγάνι του. ‘Η λεπίδα διαγράφει ένα άγριο τόξο και κομματιάζει κάποιον πού μουντάρει μουγγρίζοντας άπάνω του.

Μά αυτή είναι η τελευταία κίνηση πού κάνει. Σχεδόν άμέσως κάτι βαρύ χτυπάει με άφάνταστη δύναμη τ’ κεφάλι του πίσω απ’ τ’ δεξιό αυτί. Τ’ παιδί αφήνει ένα βογγητό πόνου και δοκιμάζει να φυλαχτή παίρνοντας μιá στροφή πλάγια. “Ένα δεύτερο χτύπημα όμως, πιό δυνατό απ’ τ’ πρώτο, τόν κάνει να γονατίση. Νοιώθει σαν να κατακυλάει σ’ ένα άπατο βάραθρο, άκούει ένα άπαίσιο γέλιο και χάνει τις αισθήσεις του. Τ’ λαγούμι έχει γεμίσει από παράξενους ίσκιους...

Τ Ε Λ Ο Σ

Συγγραφέας: Π. ΠΕΤΡΙΤΗΣ

‘Απαγορεύεται ή άναδημοσίευσις

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΜΠΟΥΡΛΟΤΙΕΡΗΣ

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Γραφεία: 'Οδός Λέκκα 22 ♦ 'Αριθ. 1 ♦ Τιμή δραχ. 2

Οικονομικός Δ)ντής: Γεώρ. Γεωργιάδης, Σφιγγός 38.
Δημοσιογραφικός Δ)ντής: Στέλιος 'Ανεμοδουράς, 'Αθηνών
καί Φιλελλήνων, 'Ανω 'Ηλιούπολις. Προϊστάμενος Τυπο-
γραφείου: 'Αν. Χατζηθασιλείου, 'Αμαζόνων 25, Καλλιθέα.

Στὸ τεύχος 2, ποὺ κυκλοφορεῖ τὴν ἐρχόμενη ἐβδο-
μάδα μὲ τὸν τίτλο:

Η ΑΙΧΜΑΛΩΤΗ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ

ὁ Νικήτας 'Αστρακάρης καὶ ὁ Γεράσιμος Στραπά-
τσος ἀντιμετωπίζουν χίλιες φορές τὸ θάνατο καὶ δοκι-
μάζουν ἀφάνταστες περιπέτειες, στὴν ἡρώϊκῃ προσ-
πάθειά τους νὰ σώσουν τὴν 'Ανθὴ ἀπὸ τὸ χαρέμι τοῦ
Σουλτάνου!

Η ΑΙΧΜΑΛΩΤΗ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ

Ἐνα τεύχος γεμάτο συγκινήσεις, δράσι, ἡρωϊ-
σμούς, μυστήρια, συναρπαστικὰ ἐπεισόδια, δάκρυα,
γέλια καί... ψαλιμωδίες τοῦ Στραπάτσου!

Η ΛΕΑΝΑ, Η ΜΙΚΡΗ ΥΠΗΡΕΤΡΙΑ ΤΗΣ
ΛΕΥΚΗΣ ΚΥΡΙΑΣ, ΤΡΕΧΕΙ ΤΡΟΜΗΓΜΕΝΗ
ΣΤΗ ΖΟΥΓΚΛΑ.

ΘΕΕ ΜΟΥ! ΝΑΤΟ! ΝΟΜΙΖΩ
ΠΩΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ
ΤΑΜΠΟΥ ΕΠΙ ΤΕΛΟΥΣ!

ΣΤΑ ΒΑΘΗ ΤΗΣ ΑΠΑΘΤΗΣ ΖΟΥΓΚΛΑΣ
ΖΗ Ο ΚΥΡΙΟΣ ΤΩΝ ΑΓΡΙΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ
ΚΑΙ ΘΗΡΙΩΝ, Ο ΚΥΡΙΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ
ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ, Ο ΚΥΡΙΟΣ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ.

Ο ΤΑΜΠΟΥ
ΕΙΝΑΙ ΘΕΟΣ, ΕΙΝΑΙ ΜΑΓΟΣ, ΕΙΝΑΙ Ε-
ΝΑΣ ΠΡΟΣΤΑΤΗΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΠΡΟΙΚΙΣΜΕ-
ΝΟΣ ΜΕ ΥΠΕΡΦΥΣΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΟΙ ΚΑΚΟΙ
ΤΩΝ ΤΡΕΜΩΝ ΔΙΑΔΙΚΗΜΕΝΟΙ ΤΡΕΧΩΝ Σ' ΑΥΤΟΝ.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ.